

AREGCEL

Ara 10 korona

SZERKESZTŐSÉG:
VI. KER., NAGY JÁNOS-UTCA 1. SZÁM
KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, ARADI-UTCA 11. SZÁM
TELEFON: 65-53, VASÁRNAP ESTETŐL
REGGELIG JÓZSEF 9-66

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

ELŐFIZETESI ÁR (CSAK VIDEKRE):
EGY NEGYED ÉVRE 120 KOR., EGYES
SZÁM ÁRA AUSZTRIÁBAN 600 O. KOR.,
NEMTORSZÁGBAN 8 MARKA, JUGO-
SZLAVIÁBAN 8 JUGOSZLAV KORONA,
CSEH-SZLOVÁKIÁBAN 1 CSEH KOR.,
ROMÁNIÁBAN 3 LEI

I. évfolyam

Budapest, 1922 szeptember 25.

2. szám

A debreceni huszárezred és Létay képviselő afférje.

Vitéz Nagy Pál tábornok a tisztek politizálása ellen.

(A Reggel tudósítójától.) A második huszárezred (debreceni), amelynek Vitéz Ujjfalussy Gábor őrnagy a parancsnoka, bajtársi összejövetelre hívta össze az ezred tényleges, kizárólag és népfölkelő tiszteit. Míndazok közül, akik Ujjfalussy parancsnoknál küzdöttek a fronton, csak egyetlen tiszteket nem hírtak meg: Létay Ernő tartalékos huszárszázados nemzetgyűlési képviselőt. Amikor Létay képviselő a bajtársi összejövetelről és az el nem küldött meghívóról értesült, fölkereste Vitéz Ujjfalussy tábornokot és megkérdezte, miért hagyták ki a meghívottak sorából. Vitéz Ujjfalussy őrnagy azt felelte, hogy

Létay meg nem hívása tudatosan történt, mert úgy ő, mint az ezred több tisztje a képviselő ellenzéki politikai fölfogását nem helyesli.

Létay tudomásul vette az egyébként kitűnő lövésziszte választását, csupán azt a kérdést vetette föl még, hogy mióta szabad tényleges tiszteknél politizálni?

Létay képviselő ezután annak hivatalos rendje és módja szerint tiszti becsületbírósgot kért maga ellen, hogy eljárás indítassék rajta az ellenzéki politikai magatartása ellentétes-e tiszti rangjával. E fölterjesztésre a minap érkezett meg Vitéz Nagy Pál tábornok, körletparancsnoknak leírata, amelyben arról értesíti a tartalékos százados nemzetgyűlési képviselőt, hogy nem talál semmiféle okot arra, hogy Létayt eljárás indításra. Ellenben fölszólítja Létayt, hogy ne verze meg azokat a tiszteket, akik vele szemben, politikai magatartása miatt, kifogást emeltek, hogy ezek ellen az eljárást megindíthassa.

Török lovasság átlépte a semleges zónát.

London, szeptember 24.

A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból, hogy

a török lovasság tegnap Csanak mellett behatolt a semleges területre.

Ma délelőtt megbeszélések lesznek egy angol tábornok és a török parlamentairek között. Remélik, hogy barátságos megállapodással a török csapatokat visszarendelik.

(Lloyd George tegnap váratlanul Chequersből Londonba érkezett és minisztertanácsot hívott egybe. Ennek befejeztével fontos kijelentéseket tett az angol hírlapírók előtt a keleti problémáról. Különösen hangsúlyozta, hogy Csanakot mindenáron tartaniok kell a szövetségeseknek. Az európai béke megköveteli, hogy a tengeri Kisázsiaiból ne csapjan át Európába. A tengerszorosok szabadságát pedig a Népszövetségnek kell szabályozni. A tengerszorosok szabadsága érdekében a katonai szakértők véleménye szerint is, Csanakot mindenáron tartaniok kell a szövetségeseknek.)

Megszilárdult a vasárnapi magánforgalom.

Budapesten:

A vasárnapi magánforgalom minden értékben nagyon megszilárdult. A zsidó újév miatt kevés kérés jött létre, inkább véleményváltások alapján alakultak ki a kurzusok: Salgó: 84.000, Rima: 17.600-18.000, Általános Kőszén: 148.000-150.000, Izzó: 47.000-48.000, Magnezit: 110.000, Kerestek: Hazai Fát, Lichtiget, Juttát, Barotit, Furniert, Pallast, Phöbusit. A szombati magánforgalom bizakodó, hangulata vasárnap folyamán jelentősen fokozódott.

Bécsben:

A zsidó ünnepek miatt a forgalom az egyre szilárduló hangulat ellenére csupán néhány kérésre szorítkozott. Államvasút: 1.400.000, Salgó: 2.400.000-550.000, Rima: 550.000, Kőburg: 270.000, Déli vasút prioritás: 580.000, Krupp: 610.000. Az irányzat szilárd.

Berlinben:

A devizapiacra lényegtelen forgalom. Értékpiacra a helyzet változatlan. A hangulat bizakodó.

Ujból fölemelik a vasúti tarifát.

(A Reggel tudósítójától.)

Gazdasági körökben híre jár, hogy a magyar államvasutak személy- és teherszállító tarifáit újra föl akarják emelni. Erre egyrészt az üzemeltetési költségeknek jelentékeny megrögzülése adott okot, másrészt, hogy a közép-európai államok mind október tizedike és harmincadika között újból ötven és száz százalékkal, mint például Németországban és Ausztriában is, fölemelik a vasúti tarifát. Erre egyébként a berni egyezménynek is van befolyása, amely kimondja, hogy a vasúti tarifák személyi és teherdíjtételeit az egyes államoknak összehangba kell hozni, ne hogy közöttük nagyobb eltérések legyenek.

Bécsset újabb általános sztrájk fenyegeti.

A Reggel bécsi tudósítója jelenti telefonon: Az indexszám miatt kitört sztrájk egyre szélesebb körökben terjed. Most a fém munkások, akik körülbelül 200.000-en vannak, fenyegetőznek sztrájkjal az index miatt. A fém munkások a teljes index kifizetését követelik, amelynek a legutolsó száma 91%, a vállalkozók azonban egyhangúan kijelentik, hogy 50%-nál többet nem adhatnak, már csak azért sem, mert nem áll elég pénz rendelkezésükre. Vasárnap egész nap tárgyaltak és hétfőn dől el, hogy megkezdik-e a fém munkások a sztrájkot, amely esetben Bécsset általános sztrájk fenyegeti. — A kávéházi alkalmazottak sztrájkja még egyre tart, de az újabb tárgyalások eredményel kecsegtetnek és remélik, hogy keddre a kávéházak újból megnyílnak.

Ugyan kérlek...!

(Párbeszéd-töredékek.)

Miből gondolod, hogy a Gömbös ur pozíciója meggyöngyült? Én csak akkor meyerem ezt elhinni, ha ő lesz Magyarország felelős miniszterének. De amíg Magyarország felelős miniszterelnöke, addig miért mondtad, hogy meggyöngyült?

*

Ne beszélj, kérlek bolondokat! Nem az a fontos, hogy milyen módon mentik meg az országot, hanem az, hogy ki menti meg. Elvégre mindán tapasztaltabb hordár, úgy oldandó meg emelné a konfliktusát, s ez csak azáltal válik fájvédelemmé, ha nem a nevezett hordár, hanem Wolff Károly ur cselekszi.

*

Nekem hiába beszélsz elvekről! A legtöbb embernek, aki azt hiszi magáról, hogy elvét vannak, valójában csak bogarai vannak. És ezek az állhatatosak. Mert az elvét okkal lehet meggyőzni, a bogarakat ellenben csak irítani lehet és a bogártulajdonos kétségbeesetten védi bogarát, hiszen nélkülük nincs józime a közéleti vezérséghez. Az elvét belátással mólosítani lehet, de a bogár, az megváltozhatatlan. Próbáld például Wolff urat meggyőzni arról, hogy hazánkban nem Ben Blumenthal a legnagyobb veszedelm! Ha azt mondanád neki, hogy elvégre abban az orfeumból leendő operettszínházban Ben se csinálhat egyebet, mint amit az állam csinál a Városi Színházban, tudnillik, csak Pesten vagy másutt készült bécsi operettet művelhet, ha azt mondd neki, embertől, mint azok az ifjak, akik már bogarak fanatizmusában zsidót vertek a régi rossz időkben.

*

Nem értem, hogy ezt nem érted! Az export arra való, hogy a korona árfolyama stabilizálódjék. Azt beszélnek, hogy most már a lökivitel is szabaddá lesz. Igen helyes. A baromi, de ha már egy sem lesz belőlük itthon, akkor jó lesz a korona és akik addig éhen nem haltak, azok jó pénzzel fizethetik a kisgazdáknak azt a bank. Kivenni szabad, — ez a szabadkereskedelem, behozni nem szabad, — ez is szabadkereskedelem és ha ilyen módon elfogy is az ország, de az aranyparitás dönthetően megmarad.

*

A bolsevizmus mániája volt az ipari termelés. Ez adott jogot az élethez és az ő állami és társadalmi firmájuk volt az ipari termelés diktatúrája. Ez a diktatúra fölemésztette a fagyasztót, mert az intelligenciát, amelynek kulturális igényeit elsősorban szolgálja az ipari termelés, szisztematikusan pusztították. Látod, kérlek, a mezőgazdasági termelés diktatúráját nem fenyegeti ez a veszedelm. A termelő, ha elfogy a fagyasztópublikuma, legfőljebb maga eszi meg terményeit. Ez a különbség a bolsevizmus és Gál Gaszton között.

*

Nem tudod, hogy mi a demagógia? Pedig nagyon világos a dolog. Aki a tömegeket arra tanítja, hogy csak jogaik vannak és kötelességeik nincsenek, az demagóg. Persze, hogy a demagóg jóhiszeműen a követésre kíváncsi éri magát, hiszen erre a követésre önkéntesen ujjongó népszerűség visszhangzik. De a népszerűség nem okvetlenül jelenti a demagógia fölforgását. Avagy mernéd azt mondani, hogy Gál Gaszton demagóg? Ő igenis rámutatott a gazdák jogaira, de egyben rá is parancsolt a kereskedőkre és köztisztviselőkre, hogy teljesítsék a gazdák kötelességeit.

Szabadlábra helyezték Kovács Ili.

Már este fölépelt meggyilkolt gazdája bájában.

(A Reggel tudósítójától.) Részletesen beszámoltak a napilapok arról a Stefánia-uti tragédiáról, amelynek áldozata Holcz György Lajos, az Exelsior-bar tulajdonosa. Az sem ismeretlen az olvasó előtt, hogy a gyilkosság háttere egy romantikus éjszakai regény, amelynek hősnője Kovács Ilona, az Exelsior-bar egyik táncosnője. A leány és a gyilkos elmenekültek, de két nap alatt a rendőrségre került Kovács Ili és gyilkos szerelmese, Kuncz Sándor Miksa. Kuncz beismerte a gyilkosságot és egyedül csak feltékenységével és reménytelen, elkésredett szerelmével védekezett.

Vasárnap délelőtt dr. Radoesay Jenő rendőrkapitány szembesítette Kuncz Sándor Miksát, a gyilkost, az őrizetben tartott Kovács Iliel. A rovtimultu betörő, aki 27 esztendejéből éveket töltött börtönben, *terdre esett szívcien szerelmese előtt és elcsukló, zokogó hangon bocsánatot kért tőle, hogy ilyen kellemetlen ségbe sodorja és most miatta az imádott leány is a rendőrség őrizetében kell maradnia.*

A leány minden meghatottság nélkül nézte a rendőrök között álló fiatalembert, aki miatta gyilkolt és csak közömbös szavakkal fogadta a könnyes bocsánatkérést.

Radoesay Jenő dr. rendőrkapitány a bün-

ügyi nyilvántartóból megállapította, hogy 1919-ben Kovács Ilonát egy kisebb lopás miatt *körözték*, amely alkalommal a fiatalkoruak bírósága előtt kellett volna megjelenni a 16 éves leánynak, azonban közben megszökött a fővárosból. Amikor Radoesay kapitány erre vonatkozóan kérdést intézett Kovács Ilonához, a leány kijelentette, hogy nem tud fölvilágosítást adni az ügyről, egyáltalán nem emlékszik rá.

Miután Kovács Iliel bebizonyosodott, hogy bűnrészesség nem terheli, föloldották a rendőri őrizet alól és *déli egy óraker elbocsátották a főkapitányságról.* Kuncz Sándor Miksát pedig *feltékenységéből elkövetett gyilkosság miatt tartóztatták.*

Délután Kovács Ili azonnal a lakására sietett és a fiatal, 19 esztendő, közepesen esinos, átlagos szépségű táncosnő, aki miatt embert öltek, azonnal átöltözött, hogy estére az Exelsior-barban foglalkozásánál megjelenjen.

Este 9 óraker, amikor a bar-élet elkezdődik, az *elsőök között jelent meg meggyilkolt gazdája bájában Kovács Ili* és mintha misem történt volna esütörték hajjal óta, hozzáfogott minden napi munkájához, a vendégek szórakoztatásához.

lehetett volna látni, anélkül, hogy árban és behozatalban előállhatott volna ez az indokolatlan konkurrencia. Egy másik súlyos konkurrenciája volt ennek az üzleti politikának, az, hogy a tavalyi értékének majdnem négyszeresére emelkedett lei terhei mellett a magyarországi tüzfatermelők, igazodván a Máv. és a Kansz által még szabadon hagyott és méregdrágává lett importfa árai után, a magyarországi tüzfát is annyira megrágitották, hogy az majdnem megfizethetlenné vált.

Ezen most az illetékes tényezők azzal a rézbe nem vált módszerrel akartak segíteni, hogy a belföldi tüzfát súlyos árbéklyók közé szorították, úgy, hogy a termelők nagyjából méris abbahagyták a termelést, vagy rövidesen abba fogják hagyni, ha csak mindazokat a rendelkezéseket, amelyeknek a szabad forgalom fejlődése mellett nem is lett volna szabad megszületniük, hatályon kívül nem helyezik. Ha ebben az értelemben nem történik rövidesen intézkedés, újból előállnak majd a 919/20-as viszonyok, mert itt termelni nem fog senki és ha mindenki az után a pár vagon fa után fog kapkodni, amit a Máv. és a Kansz szabadon hagynak, könnyen elképzelhető, hogy milyen árak fognak kialakulni. Nagy baj az is, hogy például a fakormánybiztosság nem gyakorolhat ingerenciát arra, hogy a Kansz ne rendelkezék a Máv. kocsijai fölött, továbbá hogy a Máv. mindenkinek egyformán álljon rendelkezésére, ami tulajdonképpen egyetlen segítség volna az egységes ár és ellátás kialakulása felé. Megfontolt már az is, hogy a Kansz késedelmes szállítóival szemben a Máv-tól azt követelte, hogy a bihari termelők minden Magyarországba szállított fáját a Máv. 100 perzentig neki dirigálja.

Ezek a kétségbeesítő viszonyok hozták magukkal azt is, hogy a különböző hivatalokban végre nem hajtható és az életviszonyokkal merőben ellenkező rendelkezésekkel a legnagyobb fölfordulást és fejvesztettséget idézik elő. Ha pillanatnyilag megszűnhetne minden hivatal, minden rendelkezés, tájékoztatás beavatkozás, megvolna az egyetlen gyógyító eszköz is: a szabad forgalom által előidézett szabad verseny. Ez volna az egyetlen orvoslása a mai tehetetlen állapotnak.

Románia nem mozgósít.

Bukarest, szeptember 24.

Az „Orient Radio” jelenti: A román kormány határozottan *megcáfolja* néhány lapnak azt a híret, hogy Románia elhatározta a hadsereg mozgósítását. („M. T. I.”)

Magyarország 22.159 arany frankot fizet a Népszövetségnek.

Genf, szeptember 24.

(A Reggel alkalmi tudósítójától.) A Népszövetség genfi főtitkársága által készített költésjavótés szerint a Népszövetség adminisztrációja nem kevesebb, mint 20.873.728 aranyfrankba kerül. Ezt a magyar valutában hajmerezítő összeget bizonyos kules szerint a Népszövetség tagjai sorába fölvetett államok között osztják föl. *Magyarország ezután évenként 22.159 aranyfrankot fizet.* Ugyanannyit, mint Ausztria, Albánia, Nicaragua, Paraguay, Honduras és San Salvador.

Egy vezérkari ezredes házvételének bonyodalma.

(A Reggel tudósítójától.) A háboru utáni időkben, amikor a fővárosban a lakásínség egyre nagyobb mérvet öltött, egymásután alakultak a különböző ingatlanforgalmi és adásvételi társaságok. Egy ilyen ingatlanforgalmi irodát alapított körülbelül három évvel ezelőtt a Vilmos császár-ut 16. számú házban Lengváry Zoltán gépészmérnök. Ez a vállalat nagy-nagy forgalmat bonyolított le és nem egyszer a legelőkelőbb körökből is fordultak meg irodájában kliensek, akik házat, földbirtokot vagy lakást kerestek a fővárosban vagy annak környékén. Az elmúlt hónapokban megbízta az irodát Theisnick-Fleischmann Móric vezérkari ezredes, hogy a fővárosban kisebb családi házat vegyen neki. Az elmúlt hét szerdáján Lengváry Zoltán közölte az ezredessel, hogy sikerült megszereznie a Csokonai-utca 10. szám alatt lévő családi házat, amelyre azonnal beköltözhet. Az ezredes még szerdán megnézte a házat, alkalmasnak találta és közölte Lengváryval, hogy perfektuálhatja az üzletet. Lengváry 5.000.000 koronát kért Theisnick-Fleischmann Móric ezredestől azzal, hogy a ház tulajdonosa emnyiert hajlandó eladni a házat. Az ezredes készpénzben azonnal átadott egy félmillió koronát, míg a többi a ház átvételének napján adta volna át Lengvárynak.

Szombat délután az ezredes megjelent a Csokonai-utca 10. számú ház tulajdonosánál és közölte vele, hogy hétfőn be fog költözni a lakásba. *A háztulajdonos a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul az ezredes kijelentését és azt mondotta, hogy az egész ügyről semmi tudomása nincs és Lengváryt nem is ismeri.*

Theisnick-Fleischmann Móric még a szombati nap folyamán följelentést tett a főkapitányságon Lengváry Zoltán ellen családi bűntette miatt és kérte az azonnali őrizetbevételét. A főkapitányságról detektívek mentek ki Lengváry Vilmos császár-uti lakására, ahonnan előállították a főkapitányságra. A főkapitányságon Lengváry hangoztatta, hogy tévedés ferog főm az ügyben, mert ő megkötötte az üzletet.

A félmillió koronát hajlandó volt azonnal visszafizetni és szabadonbocsátása érdekében följajánlotta 1.500.000 koronát érő autóját. Az összeg lefizetésekor a főkapitányságról elbocsátották Lengváry Zoltánt. Theisnick-Fleischmann Móric vasárnap délig nem vonta vissza a följelentését.

KÖTÖTT

KABATOK

óriási választékban Lukács és Pásztor
Budapest, Egyetem-u. 11
(Gróf Karolyi-palotával szemben)

Fleiner Jenő és Társa
Budapest U. Percel Mór-utca 4. sz.
Telefon 119-76

Mindennemü használt és új szék vetele és nagybani eladása

AUTOMOBILOK
BÁRDI
TELEFON: 742-55.
KOSSUTH LAJOS-UTCA 6

RECHNITZ
neve, izlése
fogalom

RÁBA AUDI
RENAULT
AUTOMOBIL
VEZÉRKÉPVISELET
REIMAN
7, VÖRÖSMARTY(GIZELLA)-TER 2.
TELEFON: 148-77 és 141-03

Aranyért 800-1500 koronáig
ezüstért 25-50 K-ig, briliánsért 25-200.000 koronáig fizet:
„Ekszerbázis” Budapest, Alsó ördősor 3 (Rákóczi-ut sarok)

Katasztrofális fahiány lesz a fővárosban.

A Kansz és a Máv. okozzák a fahiányt.

(A Reggel tudósítójától.) A parlament drágasági bizottsága nemrégiben foglalkozott Budapest faellátásának kérdésével, de, mint minden eddigi kérdésben, ugyeban sem tudtak pozitív eredményre jutni. A tél pedig rohamléptekkel közeleg és ma az a helyzet, hogy ez a majdnem legfontosabb közszükségleti cikk minden valószínűség szerint teljesen el fog tűnni a piacról és a fogyasztóközönség még fagyjéggel sem fog annyi fához juthatni, amennyivel háztartásában főzni és fűteni tudna. A drágasági bizottságnak azzal kellett volna kezdenie, hogy azonnal megszünteti a Fehivaltat, a Fakormánybiztosságot és az ugynevezett Faelosztó Hivaltat, amelyeket a közönség ma már nem is ismer. E hivatalok a háboruak ittfelajított fölösleges, szükségtelen intézményei, nehézkes bürokráciájukkal csak akadályozzák a faforgalom zavartalan lebonyolítását, és teljesen hiábavaló módon adóztatják meg illetekeikkel a fafogyasztó közönséget.

Az 1919-20. években, ha valaki nem hozott be a hátán Budapest környékéről egy köteg lopott fát, akkor a háztartásában főzni sem tudott. Ezen a lehetetlen helyzeten akartak segíteni a magyarországi üzemek, amikor 1920 vége felé összekötésbe léptek Bihar- s Arad-megye megszállott részének termelőivel és a fakormánybiztosság és az államvasutak segítségével megindították a fafölohozatal Magyarországra, az árak jelentős lenyomása által megszabadították az országot a katasztrofális faínségtől. Ettől a pillanattól kezdve az ország zavartalan faellátásában mindaddig nem volt zökkenő, míg a Máv. és a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetsége, a Kansz, rá nem tették a kezüket ezekre a forrásokra, amelyek a csonka országot fával ellátták. A Máv. és a Kansz ugyanis alkalmazottaik tüzfiszükségletét biztosítandók, nem azzal a körültekintő kereskedelmi gondossággal földölték szükségleteiket, amelyre már saját érdekükben is kötelezve lettek volna, hanem mísem förödye az ország lakosságával, ahelyett, hogy szükségleteiket közeli kilométertávolságokból földölték volna, sok száz kilométernyi távolságból szereztek be a fát, megfosztva ezáltal az ország fogyasztóközönségét attól a fától, amelyhez egyébként könnyen és olcsóbban hozzájuthatott volna. A bihari termelőket a Máv. azzal szorította rá, hogy elsősorban nekik szállítson fát, hogy idegen vállalatok számára szállított tüzfához nem adott vagonokat. Ez a körülmény, továbbá a Máv. és a Kansz folyton növekvő igényei természetesen nagyon megrágitották a fát, mert a termelők ezen a kénszerkontingensen fölül még szállítható tüzfájuk árát napról-napra emelték, hogy a Máv. és a Kansz számára fix áron szállított fa árvesztését behozhassák. Így mennél több fát vett igénybe a Máv. és a Kansz, annál drágábban szállították a termelők a közönség tüzfáját. A köztisztviselők ellátására tehát az állam mellett még a közönség is ráfizetett, mert a tüzifa behozatala a Máv. és a Kansz beavatkozásáig könnyedén és simán ment, úgy hogyha minden köztisztviselő a lei akkori alacsonyabb értéke mellett tüzfájának mindenkor értékét pénzben kapta volna meg, a szabadkereskedelem pedig a bihari és aradmegyei termelők már kialakult nagy kínálatait fölhasználva, a leírákat mindig lejjebb és lejjebb szorította volna, annyi fát lehetett volna behozni, hogy mindenkit el

Váratlan rovincsolás a Gazdasági Hitelbanknál.

A rendőrség letiltotta Mednyánszky vezérigazgató letétjeit.

(A Reggel tudósítójától.) A Pálffy-betrány részleteit A Reggel hasábjain adták át először nyilvánosságnak. Mára az ügynek újabb részlete pattant ki. A Pénzügyi Központ értesítette a főkapitányságot, hogy rovincsolást akar tartani a Gazdasági Hitelbankban. A Reggel értesülése szerint a rovincsolást a Pénzügyi Központ már megkezdte. A vizsgálat meg akarja állapítani, hogy a két bank kapcsolata olyan szoros-e, hogy a Gazdasági Hitelbank anyagilag felelős-e Pálffy elsikkasztott négyszáz milliójáért.

A rendőrség eddigi nyomozása a Gazdasági Hitelbank és a Pálffy-bank kapcsolatának tisztázásánál arra a meggyőződésre jutott, hogyha magát a bankot vagyoni felelőség esetleg nem is terheji, mindenesetre vagyoni felelőség alá vonható a bank vezérigazgatója, Mednyánszky Henrik. Az ő összeköttetése oly közeli volt a Pálffy-bankkal, hogy értékeinek biztosítására bizalmas rendőri lépés is történt. Bár bünyűgyi zárlatot nem rendeltek el a vagyonára, a rendőrség a Tébe úján Mednyánszky összes letétjeit letiltotta, valamennyi budapesti banknál és ez a letiltás érvényben marad mindaddig, amíg a Gazdasági Hitelbank vezérigazgatójának anyagi felelőségét nem tisztázzák.

A Gazdasági Hitelbank igazgatósága egyébként tegnapi ülésén megállapította, hogy az intézetet mintegy 30,000,000 korona veszteség érte. Az igazgatóság, köztük Mednyánszky-Kánitz Henrik vezérigazgató, akinek a Stefánia-úton két villája van, nem akar bünyűgyi bajokba keveredni és arra törekszik, hogy a károsultakkal lehetőleg kiegyezzen. Lehetséges, hogy a bankot megmenti, miután a bank helyisége is értékesíthető s ma ez az aktívák egyik leglényegesebb tétele.

Pálffy Sándornak, könyvei szerint, mintegy 100,000,000 korona követelése van különféle kliensektől, akik fődíjazat nélkül játszottak és veszítettek.

Ebből azonban pénz többé nem lesz és így Pálffy minden reménye máresak az, hogy a megtalált és a lefoglalt értékpapírok — ha a hussze tovább tart — annyira emelkednek, hogy ezek árával egyezséget köthet megkérő-sített hitelezőivel s ha ezek visszavonják panaszukat, néhány havi vizsgálati fogság árán kiszabadulhat a börtönből. Eddig csak egy fő-jelentő vonja vissza panaszát, egy cigányprímás, aki 60,000 koronát veszített, de aki nem kívánja Pálffy megbüntetését, mert: „egy napnál tovább nem tud haragot tartani”.

Elviselhetetlen Bécsben az élet.

Kiveszem a neveszt a szobától. Miket is jegyeztem föl Bécsben?

Egy szakácsné havi fizetése húszezer korona. (A mi pénzünkben huszshétszáz.)

A pincér havi fizetése osztályban félmillió.

Egy egész fakete a kőházban ötszáz oszták — százhétven magyar.

Kis szoba a Bristolban egy napra százszáz.

Autó a vonattól hatvanézer.

A rendőrségem járám, a kapu alatt kofa ül, sokas számú árul, a rongyos, gusztustalan sokaszszerűen beleszúrva gyufaszál, a gyufán kis cedulán óregányos irással ez áll: Krone 1070.

Két kis gyerek áll a kofa előtt, puszertit gusztáltak. Egy kis szomorú puszertit három-négyezer korona.

Egy szál szegő zveitauered.

A Bristol-Hotel járban beszálltam egy osztrák herceggel. A herceg, akinek világhírére neve van, kijelentette, hogy két kofferrel villamoson jött be a vonattól a hotelbe. A herceg egy hercegnének lyukas lett az arca, mi behuzásért háromszáz ezer koronát kért az arca.

Egy nő azt mondta: „szótörésbe kene borítani az osztrák pénzt vagy pedig mérdiait ide kellene adni a klisét, hogy az ember nyomon tudná, mennyit akar.”

Ötvenbetézetet mutatott a kifizetésre, azaz taxi, amelyen egy illato a hotel elé érkezett. Az illato hatvanézer a lottó oda, mire a szófor majd belépett.

De áras is Bécs. Menekülnek az emberek. Itt két embernek egymillió kell egy napra, ami megfelel harminchétszáz ezer magyar forintnak. Ennek a helyiségük, az embereknek nincs pénzük feketét inni. A kereskedők és a mulatóhelyesek megadulnak, azonfölül, hogy harminchétszáz kell fizetni osztrákban, meg a tetejébe tízszer olyan drága minden, mint másutt, akárhol.

Azok a fenevadak, akiket általában becsi szőfőzőnek szoktak nevezni, egész nap állnak a standon, egy fevart sem esznek. Senki nem száll autóra, egy siberket látni a Ringen, ahogy elpöckölve szállnak podgyaszakkal villamosra. A villamos ma még ezer korona, de holnap már ezerhétven lesz. Láttam egy kis tanulólányt, aki százezerrel fizetett a villamosra. A kaland rákiabált, hogy miért ad ilyen nagy pénzt, amire a leányka elővett egy ötvénezer koronást.

— Na látja — mondta a kaland —, van magánál apró is!

Az semmi, hogy az amerikaiak és az angolok nem gyűzik a kétszázötven ezer koronás pezsgőárukat, de már a magyarok is pezsgőznek a Tabariban. A Kármiharsztrasson is mind ritkább lesz a magyar szó, obszedni mindenki Bécsből, a legnagyobb pezsgőző se adhat ötmilliót egy gumikabátért. Az életek üresek. A kereskedők a valutájukból élnek, élnek a szőlő, frukot, kapnak érte egy milliót. Beszéltem egy bolttossal, aki nyolc napja nem adott el egy szál frut. Egy barátom, aki híres vívó és ott lakik Bécsben, így szolt hozzám:

— Barátom, nincs pénzem lezárni, hogy a fölötök kifizetjem a ruhámból.

Egy adag senki a Bristolban negyvenháromezer korona. (Magyarok a ezeröttszázak felel meg.)

Aki csak egy napra is ott tartózkodik Bécsben, köteles az ott tartózkodásért bizonyos díjat fizetni a rendőrségnek. En ezt elhárítottam, bizonyképpen kétszáz ezer koronát kellett fizetnem.

Van egy nagyon szomorú emlékem Bécsből. A Ringen egyik eseménytelenbe beült egy nagyon finom, kedves, elegáns asszony. Egy komoly, kedves nő. Olyan asszony, akitől mégsempül az üzlet, he Lemogy valahová, aki elő-

alázatosan odasiet a kereskedő és előzékenyen megkérdi, hogy mit parancsol. A szép, elegáns asszony végigment az üzleten, megnézte a szőlőt, megkérdezte mibe kerül. Megállt a szőlő előtt. A kereskedő azt mondta, huszezer. Egy kiló. A komoly nő elpirult. Zavartan állt és ezt mondta:

— Majd bejövök a ferfenemél!

Még egyszer ránézett a szőlőre és elment.

Az előtt a leányt láttam le szőlőért. Ma egy vezérek egy kiló szőlőt, mintha rábát vennék vagy egy szoba bejött. *Sándor Sándor.*

Vakmerő rablótámadás az újpesti Váci-úton.

(A Reggel tudósítójától.) Izgalmas rablótámadás történt ma éjszaka 1/2 óraker követlenül újpesti határban, a villamosvonal mellett. Egy újpesti lányt, aki lekötötte az utolsó villamost, gyalog indult a villamos sínek mellett újpesti lakására. Már esakom beéri a városba, amikor a vizuálvek a sarkánál három ismeretlen ember hirtelen rátámadt az egyedül hazafelé tartó leányra. Leteperték a földre, kiszakították kezéből retiküljét és merénylőt akartak elkövetni ellene. *Bakó Irma, a 20 esztendő, kétségbeesett fiatal leány* jajveszékével és sikoltozással igyekezett fölhívni az újpesti rendőrszem figyelmét a rablótámadókra. Az éjszakai járőrelek közül néhányan figyelmessé lettek a kétségbeesett sikoltozásra és a szerencsétlen leány segítségére robtantak, de mielőtt a vakmerő éjszakai támadókat kézrekerítették volna, azok a szűntőföldreren keresztül elmenekültek a merénylőt színhelyéről.

A fiatal leányt teljesen kifosztották, kiszakították fülbevalóit és brutális támadásuk miatt *Bakó Irma* eszméletét veszítette. Amikor eszméletre tért, elmondotta hogy a támadók közül az egyik egy idősebb, bajszos férfi volt, a másik kettő jól öltözött fiatal ember volt. A főkapitányság központi ügyeletén dr. *Bede József* rendőrtanácsos azonnal detektíveket küldött a rejtélyes éjszakai támadók kézrekerítésére.

Egy nagykereskedő felesége leugrott a harmadik emeletről.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután hat óraker az Andrássy-ut 38. számú ház harmadik emeletének folyosójáról az udvarra vetette magát *Deutsch József olajmagykereskedő hatvan éves felesége*. Az uriaszony régen idegbajos volt és többször hangoztatta családja előtt, hogy nem tudja tovább elviselni az életet. Öngyilkosságát akkor követte el, amikor senki sem volt a lakásban. A helyszínére kivonult mentők már csak a beállott halált konstalálták.

Bartha Abel zárolást és csalást ügyének főbírnyalára. A kommunizmus bukása után *Bartha Abel*, az aradi ellenforradalmi kormány volt belügyminisztere *Kerkay Ferenc* autogarázstulajdonosától autót vásárolt, az árval azonban adós maradt, sőt amikor *Kerkay* az autót vissza akarta venni, *Bartha Abel* az *Ostenburg-külvilág* által háromezer egymásután eljegatta hitelezőit és irást eskert ki tőle, hogy még 6 fizet rá a visszadott autóra 80,000 koronát. *Kerkay* ezért zárolás lőntettének kísérlete és család címén följelentést adott be *Bartha Abel* ellen a budapesti királyi ügyészségen. Egy másik hasonló ügyben *Biringer Gyula* is följelentette *Parthát* család címén. A budapesti királyi büntetőtörvénynek *Kraysell Miklós* táblabíró elnökletével ma délelőlt kezd tárgyalni *Bartha Abel* bűnyűjét.

Rudolf trónörökös levelezése

A bécsi könyvpiac szenzációja.

Bécs, szeptember 24.

(A Reggel bécsi tudósítójától.) Hétfőn jelenik meg a bécsi könyvpiacra, a Ricola kiadásában Rudolf trónörökös összegyűjtött bizalmas levelezése. A világháború és összeomlás nélkül aligha láttak volna napvilágot ezek az intim följegyzések, amelyeket a tragikus és máig titokzatos módon elhunyt habsburgi főherceg írt meghitt emberéhez, *Szecs Mária* lapkiadóhoz. Aljion itt csupán néhány jellemző töredék, miután *A Reggel*-nek nincs tere, hogy a rendkívül érdekes munkával behatóan foglalkozzék. A diplomáciáról így ír Rudolf trónörökös: „Kár azért a pénzért, amit egész Európa a diplomáciára pazarol. Isten tudja, ez az intézmény több kárt okoz, mint amennyi hasznot hoz.” Érdekes rajongása Franciaország és alig levezett utalata a porosz Németország iránt. „Franciaország — írja egyik levelében — a liberális gondolatok és intézmények ősforrása és mindig, valahányszor nagy gondolatoknak át kell törni minden akadályon, Franciaország mutat majd példát a világnak. Ezzel szemben Németország? Semmi más, mint óriásirág dagadt porosz szoldatoska, tiszta katona: álom, megnagyitva, ami volt. Mit használt 1870 Németországnak? A kis királyokhoz és fejedelmekhez egy császárt is kaptak, sokkal nagyobb hadsereget kell fizetniük és egy katonák, rendőrök, fészes hivatalnokok által föntartott és begyakorlott birodalmi és egység gondolat ragyog a — szuronyok hegyén.” Mással: „Poroszország csak akkor nyájas, ha akar valamit.” Sőt: „Arra vagyok kíváncsi, mint esőndés megfigyelő, mennyi idő kell ilyen szívós és vén fának, mint Ausztria, míg a gyökerei teljesen elrohadnak és összeomlik.” Biztosra veszi a német-francia háborút: „Csak vigyázzon Bismarck! A mai Franciaországot veszedelmesebbnek tartom, mint az 1870-esé. Háborút viselni csak azért, mert a köztársaság nem tetszik a császárnak, a kancellárnak és néhány porosz junkernek, tehát egy kis séta Párisba. — igen veszedelmes dolog. Az ilyesmi mindig megborítja magát. Hogy miért gondolnak folyton háborúra, ezt a szász királytól tudtam meg. Az ok: a bajor és a szász hadsereg rekonszenvenek kiálvása Poroszország iránt: ezért újabb diézősér kell nekik...” Újból visszatér erre a témára: „Hihetetlen, hogyan kapaszkodik Berlin a mi barátágunkért. Bismarck fél a francia-orosz szövetség bekövetkezésétől; kikerülhetetlennek látja a franciákkal vivandó háborút, gyanakvó a franciákkal szemben, minden mozdulatukat figyel. *Boulanger tábornokot azonban hőkönök tartják...* Állandó harcban áll *Albrecht* főherceggel, aki az osztrák és magyar feudálisok inspirálnak”. Egyetlen megjegyzése elég e viszony megértésére: „*Albrecht* főherceg politikai hasznelgetést éltet végig. Kifejteti véleményét, amely az u. u. konzervatívokéval egyezik. Valóban égnék meredő a hajam, ilyen száiból ilyen hihetetlen teóriákat hallani...” Az egész könyvnek politikai impressziója: Rudolf a szabadszelleme, szolid, liberális közönszűllyal akarja kormányozni a régi osztrák magyar birodalmat.

Rhodosban lesz a török békekonferencia.

Páris, 1922 szeptember 25.

Amennyiben Mustafa Kemal baba nem jön a békekonferenciára európai városba, azt Rhodos szigetén tartják meg.

Az antánt végleges békét akar kötni Törökországgal.

Páris, szeptember 24.

Az Havas-ügynökség jelenti, hogy a Törökországnak küldött meghívóban a szövetségesek fölkerik az angolai kormányt, hogy közölje, vajjon hajlandó-e teljes meghatalmazással elldott megbízottját Velencében vagy másutt tartandó összejövetelre elküldeni, amelyre Angliát, Franciaországot, Olaszországot, Japánt, Romániát, Jugoszláviát és Görögországot hívnák meg. Ennek az összejövetelnek a célja végleges béke kötése Törökországgal, Görögország és a szövetségesek között. (M. T. I.)

Maricát és Drinápolyt elismerik Törökország határául.

Páris, szeptember 24.

Az Havas-ügynökség jelenti, hogy a közeli Kelet kérdésével foglalkozó konferencia ma este véget ért. A közös meghívást, amelyet *Poincaré*, *Curson* lord és *Sforza* gróf irtak alá, haladéktalanul megküldik Törökországnak. Az értekezlet, azzal a föltétellel, hogy a kemalisták nem lépik át a semleges zónát, határukat elismeri a *Maricát*, beleértve *Drinápolyt*, valamint a semlegeség ellenőrzése alatt a tengerszorosokon való szuverenitást. (M. T. I.)

**„Pyramis“ Magyar Földbirto-
sok és Földbérlők Kereskedelmi
Rt**
Budapest VI, Teréz-körut 26. szám
Telefonszámok: 65-49, 65-50, 11-33
Sürgőnyeim: Pyramis Budapest

HIREK

Egy sikkasztó,
akiből milliomos lett a tőzsdén.

(A Reggel tudósítójától.) Dr. Bede József rendőrtanácsos vasárnap délután a főkapitányság központi ügyeletén letartóztatta Schwartz Zsigmond kereskedelmi ügynököt, egy egészen különös, újfajta szélhámosság elkövetése miatt. Schwartz Zsigmond — amint a rendőri iratok megállapítják — szegény, jelentéktelen alkalmi ügynök volt még hat hónappal ezelőtt, amikor elhatározta, hogy valami ügyes fogással pénzt szerez és tőzsdei spekulációkkal fog kísérletezni.

Egy bécsi ismerősének, Bäder Józsefnek volt itt Pest mellett egy kis villája, két hold szőlővel, nagy gyümölcsösökkel és egy hatalmas üres lakással, mert Bäder csak minden két-három esztendőben jelentkezett a villájában. Schwartz úgy gondolta, hogy a Bäder-villa megfelelő objektum, amin a spekulációt elindíthatja. Összeismerkedett itt Pesten egy Szabó Elemér nevű döggyárgy nagykereskedővel, akit kirándulásra invitált meg Mátyásföldre, hogy — amint Schwartz mondotta — kis villáját, amelyet most vásárolt, megmutassa. Szabónak Mátyásföldön nagyon megtetszett a csinos épület és megkérdezte Schwartz Zsigmondtól, mennyiért adná át a villát.

— Két millió ötszáz ezer koronáért magáé a villa — volt a válasz.

Rövid alku és Schwartz eladta a Bäder villáját és azonnal fölvevett két és félmillió koronát. Hetek multak el, Szabó át akarta iratni saját nevére a villát, de megdöbbenve látta a telekkönyvi hivatalban, hogy a villa nem a Schwartz, hanem egy idegen bécsi ur nevében van. Gyanus volt előtte a dolog, mert hiszen Schwartz Zsigmond erről egyetlen szóval sem tett említést és sürgönyileg megkérdezte a bécsi állítólagos villatulajdonost, hogy övé-e a villa, vagy valóban a Schwartz Zsigmondé! A távirat tisztázta a csalást, a bécsi urnak eszéágában sem volt eladni soha a mátyásföldi villát. Szabó azonnal a rendőrségre sietett, bűnvádi följelentést tett Schwartz Zsigmond ellen, akit már a följelentés napján bezáratottak a főkapitányságra.

Schwartz beismerte, hogy egy idegen házat adott el, — de fölajánlotta, hogy azonnal visszafizeti a két és félmilliót, sőt

egymillió kamatot is ad, csak a följelentést vonják vissza.

Kiderült ugyanis, hogy 2,500.000 koronával megkezdte tervezett tőzsdei manipulációit, azonnal papirokat vett és alig négy hét alatt a sikkasztott pénzen 17 millió koronát nyert a tőzsdén.

A rendőrségen azonban hiába ajánlott föl kauciót, hiába akart milliós kamatot adni, nem bocsátották szabadon és miután 17 millió korona értékű papírjait a rendőrség lefoglalta, Schwartz Zsigmondot család és sikkasztás címen letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérte át.

— Szeretem a sajtót és így elég gyakran olvasom az Uj Nemzedék című lapot, amely ugy látszik, a pesti sajtókereskedők kedvence esomárgoló papírosa. Egyik legutóbbi számában, amikor Pusztai Dörnyet kihámozta belőle, meglepő láttam, hogy lapunkat, sőt A Reggel szerkesztőjét is megismerkedésével. Öszintén sajnálom, hogy az Uj Nemzedék csupán pár száz példányban jelenik meg, mert föltűnő, hosszú első híre, A Reggel vagy Déli Hírlap címen, le nem kicsinyelhető, hasznos reklám vállalatunknak. Ugy hallom, hogy a Szózat is letette a garast A Reggel megjelenése alkalmából. Egy Dienstzettel irt rólunk. Fogadja érte hálás köszönetünket. A lap főmunkatársának, Kenedi Géza urnak a zsidó újév alkalmából külön boldog új esztendőst kívánunk. A Szózat, amely Széchenyi István örökösöként lépett a porondra, valóban a legjobb uton van, hogy a nagy magyar örökét valóra váltsa. Eddig ugyan Széchenyi munkái közül csupán kettőt kellett életre. Hittelbe a Stadium-nyomdát. Még egyszer ajánljuk magunkat e két népszerű, rendkívül elterjedt orgánom gráciájába!

— A kormány részvétlívára Ghillány özevgyéhez. Ghillány Imre báró volt földművelésügyi miniszter elhunyt alkalmából Klebelsberg Kunó gróf a kormány nevében a következő táviratot intézte az elhunyt államférfi özvegyéhez: „Mély fájdalommal értesültem férjének elhunytáról. Nemzeti szerencsétlenségünk folytán elhunyt távol sárosi hegyeitől, amelyeket annyira szeretett. Fogadja excellenciád a magyar királyi kormány öszinte részvétét. Mindazok, akik szerencsések voltak vele együtt működni, kegyeletes szeretettel fogják őrizni nemes egyéniségének emlékét.”

— Báró Mailott vérszerződést kötött. Ismeretes Wolff-Friedrich-Gümböly mozgalmá egy agresszív, céltudatos és kíméletlen keresztény parlamenti párt megteremtése érdekében. A Reggel, a többi szabadszellelű orgánomokkal ellentétben, örömmel üdvözölte ezt az alakulást, mert végre a pártok és a képviselő urak izlésük, meggyőződésük, világlátásuk szerint helyezkedhetnek el, szétrobbantva a mai, nem öszinte, egészségtelen, sőt a közvéleményt megfélemező pártkereteket. A vérszerződők névsorában, amelyet egy reggeli lap cáfolat nélkül közreadott, egyetlen név készlet bennünket rosszaló fejesőváltásra. A t. Ház legkarosabb tagja, a tokaji kerület ékesszáva követe, báró Mailott Nándor az, akinek állásfoglalása meglepi majd a kerületét, a pesti bankokat és az összes ortodox hitközségeket. Mailott báró, mint az intranzigens keresztény fajvédelmi rt. igazgatója tagja, enyhén szólva, váratlanul éri az országot, amely nem nagy figyelemmel nézett államférfi szereplése elé. A francia származású fajmagyar politikus eddig ugyanis kizáróan szíriaiakkal gseftelt és üzleti érdekeltsége éppen azokhoz az intézetekhez fűzi, amelyeknek elnökei, igazgatói az idegen, parazita faj ágyékából származnak. Mailott a választásokra megszerezte az Ortodox Izraelita Iroda támogatását és zászlóit a tájgái főbbi áldotta meg. Ezen az áldáson kívül azoknak a reverzálisoknak is jelentékeny része volt megválasztásában, amelyekben kijelentette, hogy a numerus clausus ellen fog szavazni és ő még Bethlent is faképnél hagyja, ha letér a liberalizmus útjáról. Vajjon mit szól a nemes báró vérszerződéséhez Székely Ferenc udvari tanácsos, a zsidó hitközség volt elnöke, aki szintén hevesen támogatta és a jól értesült „Pester Lloyd”, amely a választások után, mint a liberalizmus Mautnerdiadalát ünnepelte Mailott Nándort?

— Országos Szent Gellért-ünnep. Vasárnap fényes ünnepségek keretében hódolt a magyar katolikus világ a főváros védőszentjére, Szent Gellért püspök emlékének. Az ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődött, amikor a tabáni templomban dr. Brayer István miniszteri tanácsos ünnepi beszédet mondott. A beszéd után dr. Angyal Kálmán celebrálta az ünnepi szent misét, fényes segédlettel. Délután 2 órakor plébániarútként gyűlekeztek az ünnepelő hívek a Döbrentei-téren és 4 óra előtt néhány perccel a menet megindult a Szent Gellért-szoborhoz, ahol az ünnepség lefolyt. A menet végén ismét visszatért a Szent Gellért-szoborhoz, amelynek ünnepi befejező beszédet mondott P. Somogyi Jenő Jézus-társasági atya, amelynek végzetével Schioppa Lőrinc dr. érsek, pápai nuncius pápai áldást osztott.

— Hol van Hegedüs Lóránt? A 0.21 zürichi kurzus délutánján eszembe jutott, hová is lett Hegedüs Lóránt, az ötcentimes magyar korona egykori fanatikus álmódója. Próbáltam telefonon föl hívni a lakását, Női hang felelt vissza, valahonnan a Budakeszi-útról.

— Halló! Éppen most hureolkodunk be a téli városi lakásba. A telefont is átszerelik. A kegyelmes urat nem várjuk még haza és nem is tudunk róla semmi érdekeset...

A Váci-utcában fehér palota. Egy ur a lifte varakozik. Jön a házmeester. Kérdem:

— Hányadik emeleten lakik Hegedüs kegyelmes?

A lifte váró szemüveges, szürke felöltös ur felel másik kérdéssel:

— Miért keresi?

Megmondom. Bemutakozom. Nagyon érdekelné Hegedüs Lóránt hollyéte. Hol jár? Mit csinál? Mikor jön haza? Az ideges ur fellábbal már a lift szelén áll:

— Az én nővérem az ő felesége. Nem tudjuk hol van Hegedüs. Utazgat. Azt sem tudom, hazajön-e és mikor. Egészen biztosan nincs itthon.

Be akarok lépni a liftebe, hogy odafönti falán többet mondanának. Ir-e gyakran? Beteg-e még?

— Ne tessék följönni, mert tudom, hogy úgy sem engednék be a lakásba. Az anyám hal-doklik... (d. i.)

— Sándor szerb király visszatért Belgrádba. A Wolff-ügynökség jelenti Párisból, hogy Sándor szerb király Jankovics miniszter kíséretében Párisból visszautazott Belgrádba.

— Rablótamadás a Gyömrői-úton. Vasárnap hajnalban a Gyömrői-út 64. számú ház előtt egy munkáskülsőjű embert találtak, aki vérébe fagyva felejt a kövezeten. A főkapitányság központi ügyeletéről bizottság szállott ki a helyszínre és megállapította, hogy az ismeretlen rablótamadás áldozata lett. Zsebében sem értéktárgyakat, sem igazolóiratokat nem találtak.

— A mai naptól német az anyakönyvelés Burgenlandban. Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósítója: Piffi bécsi érsek körlevelét intézte az Ausztriának itélt magyar területek espereseihez, amelyben közli, hogy a Szentek őt bizta meg Burgenland apostoli adminisztrálásával és ezt a hivatalát a mai napon át is vette. Így mátol kezdve Burgenland területén az anyakönyveket németül vezetik és az összes hivatalos aktákat német nyelven intézik.

— Minden délben toltettebemutatók és zene az őszi divatkiállításán a Vigadóban, a Barocni-divatbarban,

— Ismét emelik a villamosjegy árát. A villamosvasuti alkalmazottak küldöttsége a napokban újabb béremelési kéressel fordult az Egyeztetett Városi Villamosvasutak vezetőségéhez. Tormay Géza, a főszámoló bizottság elnöke, kijelentette, hogy a béremelés csakis a viteldij újabb drágítása esetén volna keresztülvihető. Miután az alkalmazottak ragaszkodnak követelésükhöz, és közben a vállalat egyéb kiadásai is megnövekedtek, a villamosvasutaknál új tarifaemelés készítenek elő. A drágább villamosjegy körülbelül október közepén lépne életbe, ha ugyan a kereskedelmi miniszter és a főváros hozzájárulnak. A főváros közlekedésügyi bizottsága a legutóbbi emelés tárgyalása alkalmával kimondta, hogy ebben az évben löbb emeléshez nem járul hozzá.

— Evangellista gyülekezet a régi országházban. Krisztus ábrázoló plakátokon szent gyülekezésre hívta össze a magyarországi evangellisták szektája az érdeklődő hívőket. Vasárnap este zsufolásig megtelt a régi országház nagyterme. Nagyon sok nő és idős férfi szorongva leste báró Podmanický Pál szavait. A hittérítő báró alacsony, kis kövéres, kopaszodó ember. Erős, érces hangjával fanatikusan tudja a hallgatóságát. Pál apcstól leveleiből olvas idézeteket. Főnt a karzatou női dalárda zengő énekbe kezd: „Isten szeret engem.” Utána megint a fiatal báró beszélt és előadásának ez a mottója: „Ember, rólad van szó!” Krisztus szeretetével akarja visszatérteni az eltévelyedett embereket. Végül fölhívta a hallgatók figyelmét, hogy az új evangéliumot hirdető Bethánia-szövet-ségnek van saját nyomdája és könyvkiadóvállalata. Magyarországon eddig több ezerre számítható az evangellisták száma.

— A kincstár kilenc milliót veszít Pálffyál. Pálffy sikkasztásai a jóhiszemű áldozatokon kívül a magyar államot is megkárosították. A Nemzeti Hitelintézet, amelyet a pénzügyminiszterium a közelmúltban vett ki Zakár vezérigazgató és Ulain Ferenc igazgatósági tag kezéből 9.000.000 koronát hitelezett készpénzben komoly födözöt nélkül Pálffyának. Ennek van vagy hat hónapja már. Akkor a Nemzeti Gazdasági Hitelbanknak még csak 2.000.000 korona alaptőkéje volt. A Nemzeti Hitelintézet az egész részvényemennyiséget eladta Pálffy Sándornak. Pálffy nyomában beült az alelnöki székbe és magához ragadta az intézet vezetését. Sem az elnök, gróf Keglevich Gyula nagybirtokos, sem Ruffy Pál volt államtitkár és Schrantz tábornok igazgatósági tagok nem bírtak vele s tétlenül kellett tűrniük Pálffy manipulációit, amelyeket a boldogtalan Nemzeti Hitelintézet együgyűen elősegített. Pálffy ugyanis a 2.000.000 koronás alaptőkét — anélkül, hogy egy fillért is befizetett volna — fölemelte 20.000.000 koronára s a Nemzeti Hitelintézet erre a fiktív 20.000.000 koronás alaptőkére Pálffy-nak 9.000.000 korona kölcsönt nyújtott, pedig az alaptőkemelést akkor a cégbíróság még tudomásul sem vette. A Gazdasági Hitelbank üzletköre szinte kizárólag a tőzsdei játékokra támaszkodott. Klientelája csakugy, mint Pálffy kliensei, főképp tiszték és hivatalnokok voltak. A kapott tőzsdei megbízásokat a bank átutalta Pálffy alelnök ur bankházához, odavándorolt a födözet is. Pálffyál pedig minden elvesztett.

— Elsülyedt angol torpedózúzó. Londonból jelentik, hogy a Speedy nevű angol torpedózúzó a Márvány-tengeren összeütközött egy halászhajóval és elsülyedt. Legénységéből tíz ember a tengerbe veszett, azonban nyolevan embert sikerült megmenteni. (L. M. T. I.)

Az őszi divatkiállítás.

Csütörtökön nyílt meg az őszi divatkiállítás, amelyet állandóan a legelőkelőbb publikum látogat. Az őszi divatkiállításról alábbi híreink számolnak be:

— Edelstein cipőszalon. (VI. Vilmos császár-út 19.) Egy mint mindenkor, most is egészen új cipőmodelleket mutat be, amelyek saját tervei szerint, saját műhelyben készültek. A cipők finom kivitele részben a cégfőnök nagy szakmáját, valamint munkatársainak kifünöségét bizonyítják. Edelstein cipőszalonja már rég kedvence bevásárlási helye az előkelő közönségnek, amely állandóan bizalommal látogatja, mert ott csak elegáns, jó és izléses arat kap. A főhercegszony is legnagyobb elismerését fejezte ki Edelstein cégfőnöknek.

— A divatkiállítás külön látványossága Molnár és Grossz selyemruházának (IV. Kammermayer Károly-úta 2.) kiállítása. A cég, amelynek közismert specialitása a „Liberty”-selyem, az ezen világmárka alatt ismert készítményeit minden elképzelhető színárnyalatban és a legfinomabb kivitelben állította ki. Augustza főhercegszony hosszabb beszélgetéssel tüntette ki Grossz Gézát, a cég főnökét, aki a „Liberty”-selyemmel a céget közismertté tette.

— Princez Sándor (Bluz-Ötthon, Király-úta 23.) izléses, finom kiállítással vett részt. Ezen cég régi, kitűnő hírnevének megfelelően föltűnést keltő ruha-, bluz-, pongyola- és alkülönlegességeket állított ki, amelyek minden egyes darabja a cégfőnök nagy szakmájára, finom izlésére vall. Üzleti elve már fömállása óta eskis jót és divatosat nyújtani vevőinek jutányos áron és ennek közömbösi vevői bizalmát is. Augustza főhercegnő is sokáig időzött nála és különösen elegáns aljat nyerték meg tetszését, távozásakor nagy elismerését fejezte ki.

— Bálint és Dán ékszerészek (Kossuth Lajos-úta 13.) az ékszművészet valóságos remekeivel vesznek részt a kiállításán. Francia, angol és japán különlegességek, a nemes fémművészetnek és ékszerkultúrának esodái, Reikül, szelence, szipka, cigarettatartó, bonbonler, stb., aranyból, ezüstből, emailfestésben és zománcozott kivitelben, mind általános meglepetést keltett. Augustza kir. hercegnő sokáig időzött e káprázatos kiállítás előtt és teljes elismerését fejezte ki a cég agilis főnökének.

— Schweitzer Mátyás műasztalos (Horthy Miklós-út 84.) olasz esztergycsüvel készült hálószobája nagy stílusával, mint kivételével nagy föltűnést keltett.

— Föltűnést keltett a kiállításán Végli Sándor műasztalos (IX. Tüzeltő-úta 45.) által kiállított Quin Anna-stílusú uriszobabereendezés, amely a közönség Általános dicséretét váltotta ki és amely bizonyára fenyponítja az ottani butorkiállításnak.

KÖZGAZDASÁG

Rezsinváltozás a Pallasnál.

Eckhardt Tibor és Baranyai Lajos kimaradtak az igazgatóságból.

(A Reggel tudósítójától.) A Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt. Honvéd-utcai székházában vasárnap délben érdekes esemény zajlott le. A vállalat rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen főlemelték az alaptőkét, de egyzersmind új igazgatóságot választottak. Az új igazgatóság összeállításában föltétlenül rendszerváltozást jelent a Központi Sajtóvállalat lapjainál. Az igazgatóságba bekerült ugyanis az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár vezérigazgatója, dr. Gerlóczy Béla és Kállay Rudolf, a pénzügyminiszter öccse, továbbá gróf Csekonics Iván, a monarchia volt varsói követe. Valószínű, hogy az érdekltség sokat fog áldozni a Központi Sajtóvállalat lapjainak fejlesztése érdekében, de bizonyos, hogy ezek a milliók csak akkor fognak megérkezni, ha a K. S. V. lapjai lépést tudnak tartani a többi liberális orgánnum zsurnalisztikai fölkészültségével és készségével. Az új érdekltség bevonulásával máris az a hír terjedt el, hogy Cavallier József, az „Uj Nemzedék” felelős szerkesztőjének exaltált politikájával a vállalatnál sokan nem értenek egyet, megválnak állásától. A vasárnapi közgyűlés csak 10 percig tartott és inkább formalitásokra szorítkozott. Ott voltak többek között Ruffy Pál, Németh Alfréd, dr. Szabó László, Marsoszkly Ivor, Baranyai Lajos, dr. Gerlóczy Béla, az Egyesült Fővárosi igazgatója, Halász Lajos bankár és többen a két újságvállalat vezetői közül. A közgyűlés elhatározta, hogy a 400 K névértékű részvényeket 200 K névértékűekre változtatja át és az alaptőkét főlemeli 9,000.000 koronáról 18,000.000 koronára, oly módon, hogy minden két részvényre egy újat adnak 1000 koronás árfolyamon. Érdekesége a közgyűlésnek, hogy Eckhardt Tibort és Baranyai Lajost nem választották be újból az igazgatóságba, ellenben új tagnak beválasztották gróf Csekonics Ivánt, Kállay Rudolfot és Marsoszkly Ivort, a régi miniszterelnökség egyik legrokonszenvesebb volt tisztviselőjét. Kibukott még a vezetőségétől dr. Krüger László is. A Pallasnak e tranzakciói révén, ugyilátszik, az Egyesült Fővárosi és a bankára. Eddig a MOKTÁR-al dolgozott a Pallas, amely a befolyt pénzen új befektetéseket akar eszközölni. Remélhetően nem az „Uj Nemzedék”-be fektetik be a Pallas-részvényesek pénzét, de ha igen, akkor nyugodtan meg lehet kontreminálni hétfőn a Pallas-részvényt.

× Mit mondott Ullmann Adolf az Unióklubban? A csütörtöki jól megrendezett áresések után azonnal erőteljes javulás következett be a tőzsdén és a kontreminnak alig volt ideje visszavásárolni a födözetlenül eladott papirokat. A tőzsdén a rosszul sikerült kontremin-manővert különféle képen pertraktáltak, de valamennyi vélemény megegyezett abban, hogy a lanyhulás nem volt indokolt. Beavatottak szerint a csütörtöki betörést a nagybankok rendezték meg és főleg a Hitelbank volt az, amely nagy tételekben dobta a piacra saját ipari érdekltségét. Amíg a Hitelbank föltűnően adta az Általános Kösznet, a két Ganzot, a Trösztöt és a Magnezitet, ezzel szemben fölhajtotta a saját részvényének árfolyamát. Csaknem hasonló eljárás volt tapasztalható a többi bank részéről is, de abban megegyeznek a tőzsdei beavatottak, hogy az akciót a Hitelbank kezdte. A Hitelbank eljárását beavatottak báró Ullmann Adolf egyik érdekes kijelentésével magyarázták. Észertint báró Ullmann szerdán az Unióklubban a bankárokkal tárgyalva kifejtette azt a nézetét, hogy a bankértékek el vannak hanyagolva és éppen ezért el kell adni az ipari értékeket és helyükbe bankértékeket kell vásárolni. A jelenlevő Munk Péter ezt élénken helyeselte és Ullmann véleményét rögtön tovább adta másoknak. A többi bankdirektor nem volt ezen az állásponton és bár elismerték azt, hogy a bankrészvények alá vannak értékelve, mégis azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy az ipari értékek egyáltalában nincsenek túlértékelve és a bankok egy-

szerre nem hagyhatják cserbe saját üzletfeleiket, akiket ipari papirokba ültettek be. Ennek a beszélgetésnek a híre szivárgott ki a tőzsdére és bizonyára része is volt az átmeneti lanyhaságnak, amely újra csak a gyöngye kezeket, a nagyközönséget, károsította meg.

× A Neuschloss-Lichtig elvált az Olasz Banktól. A Neuschloss-Lichtig Rt. e héten kifizetvén a Magyar-Olasz Banknak minden tartozását, függetlenítette magát és el is vált a banktól. A nagybankokat nagyon érdekli a Lichtig, ami az utóbbi napok tőzsdei kurzusában is kifejezésre jutott. Lichtig Géza vezérigazgató egyébként Berlinben időzik és ott folytat tárgyalásokat.

× Többségi harcok több papirosban folynak most a tőzsdén. Így majoritási küzdelem van a Rimában, Izzóban (amelynek kurzusát a Kereskedelmi Bank nyomja) és a Wörnerben is, ahol decemberre kell eldőlni a harcok.

× A Concordia-malom négyszáz millióval károsítja meg a részvényeseit. E héten tartja meg közgyűlést a Concordia-malom, azért, hogy alaptőkét szaporítsa. A közgyűlésen előreláthatólag éles ellenzéki fölszólalások lesznek, mert amint a tőzsdén beszéltek, a malom igazgatósága 30.000 darab részvényt tart vissza egy szindikátus számára — vagyis magának. A 30.000 darab részvény a mai tőzsdei kurzust alapul véve és föltéve azt, hogy a szindikátus legalább 1000 koronát fizet be a részvényekért, 400.000.000 értéket reprezentál, vagyis csaknem fél milliárdot tesz ki az az összeg, amivel a Concordia-malom a részvényeseit megkárosítja. A fél milliárd haszon egy érdekltség, amely a Hatvani-cégből, a Hazai Bankból, a Pesti Hazaiból és a Strasser-családból áll. Hogy ezt a tőkeemelést elhatározhassák, a Concordia-malom előző közgyűlésén Hönich vezérigazgató már ily értelemben módosította az alapszabályokat. Mindazonáltal kétséges, hogy a kiserészesek bele fognak-e nyugodni abba, hogy fél milliárdot elvigyenek előlük.

× Háromszáz tőzsdei bünügy. A rendőrségen Kőrös tanácsos osztályán háromszáz olyan bünügyben folynak a kihallgatások, amelyeknek lényege: tőzsdei üzletekkel összefüggő csalás és sikkasztás. Ez a tömeges eljárás, a folytonosan szaporodó följelentések, a Pálffy-bank és egyéb kurzus és nem kurzus magáncégek ismert szélhámosai, a tőzsdetanaes becsületbeli kötelességévé teszik, hogy haladéktalanul fognon hozzá a tőzsde megtisztításához, a tőzsdelátogatók névsorának szigorú revideálásához!

× Tőkeemelések és új részvények. A Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. kapcsolatban egy alapítandó posztógyárral, amelynek céljaira már Lágymányoson 20.000 öl telket szerzett, főlemeli az alaptőkét. — A Szikra Rt., amely tudvalevően az Angol-Magyar érdeklörchez tartozó számos gyufagyár trösztje, legközelebb jelentékenyen fölemeli alaptőkét. — A Hitelbank rövidesen bevezeli a tőzsdére a 10.000.000 koroná alaptőkével alakult Beauvit alumíniumerészesvényt. — A Kistarsai bevezetése a legjobb előjelek között folyt le. Ez a nagy belértékű papír a zárolt darabok piacra dobása után is erős marad.

× A Leszámitoló Bank nem törődik a papirosaival. A Krausz Szesz, amely a Leszámitoló Banké, bár a tőzsdén nem jegyzett papiros, hosszú évek óta igen élénken szerepel a magánforgalomban. Az utolsó két esztendőben 4000-ról lecsuszott 2000-re. Az értékek általános emelkedése kiterjedt a szeszpiacra is, ahol a Gschwindt már elérte, sőt túlhaladta a 60.000, a Boni a 14.000 koronás kurzust is. A Krausz Szesz bankjától elhanyagolva 4—5000 között tengődött. Nemrég valakinek eszébe jutott a méltatlanul meilőzött Krausz Szesz és néhány száz darabot vett. És három nap alatt 20.000 koronára emelkedett.

× Miért nem ugrik az Általános Gépgyár kurzususa? Tíz-tizenkét hete, hogy a Hitelbank bevezette a tőzsdére a Magyar Általános Gépgyár papírjait. A részvényállomány nyolevan százaléka a Hitelbanké volt, amely még a bevezetés előtt a majoritás fölötti mennyiség jelentékeny részét elhelyezte. Ez a kiváló belértékű papiros az unalmasságig tartja magát a bevezető kurzuson 5500 és 6000 körül, amikor a többi kevésbé jelentékeny vas- és gépgyári részvények sokszáz százalékkal ugrottak el az elmúlt hetekben. E föltűnő jelenségnek egyedüli oka: az Általános Gépgyárat a Hitelbank adja, hogy fölös darabjait elhelyezze. Amikor a Wörner 2600 koronáról 6400-ig, a Györffy-Wolf 5460-ig, a Teudloff 5300-ig emelkedett, az Általános Gépgyár nem mozdulhatott, mert a Hitelbank eladásokkal tartotta. Bizonyosnak látszik, hogy ha a Hitelbank anyaga kifogy, a MAG ugrásszerűen hozza be elmulasztott emelkedési kurzusát.

× A Magnezitipar külföldi tárgyalásai. Beavatott helyről értesülünk, hogy a Magnezitiparnál francia és cseh tőke fog érdekltséget vállalni. A vállalat ügyeiben báró Kornfeld Pál tárgyal ezidő szerint Párisban.

× Hihetetlen! A pesti bankok igazgatói elhatározták, hogy e héttől, miután nyereségeiket részben realizálták, az intézeteiket is keresztresni hagyják.

× 2.500.000 koronát fizetnek havonta a bécsi tőzsdések. Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósítója: Eddig a bécsi tőzsdések havonta 100 aranykorona tőzsdelátogatási díjat fizettek. Ez papírpénzben 1.500.000 korona. Elsejéttől a devizaközpont még havi külön egymillió fejadót akar kiróni a tőzsde tagjaira.

× Tizenkétezer frank egy svábhegyi villáért. Különösen a magyar korona legutóbbi zuhanása óta a budapesti ingatlanforgalom állandóan emelkedőben van. Eddig sohasem tapasztalt cserebere folyik a pesti házakkal és telkekkel, ami természetszerűen az árak rohamos emelkedését is előidézi. A Podmaniczky-utca 57. számú bérház tizennyolemmillióért kelt el. Az Aradi-utcában nyolc és félmilliót adtak egy kisebbszerű bérházért. A gazdát cserélt pesti házak közül több öröklés útján jutott új tulajdonos birtokába. Ilyen nevezetesebb öröklési birtokesere történt a Sarkantyus-utcában a régi nevezetes Wodianer-féle palotával, amely a benne lévő nyomdavállalattal együtt Wodianer Zsuzsanna és Lidia tulajdona lett. Érdekes jelenség, hogy a budapesti házakat legújabbban külföldi valutával is kezdik vásárolni. A Svábhegyi Ligetszanatórium Részvénytársaság tizenkétezer frankért vett egy villát a svábhegyi Juliska-uton.

× Az Első Magyar Iparbank külföldi érdeklközösségéből kifolyóan Salamon vezérigazgató a Kux, Block & Co. bécsi bankcégbe lép be beltagként, de továbbra is részt fog venni az Első Magyar Iparbank igazgatásában.

Zucker Béla banküzlete

Tőzsdepalota

Telefonszám 38-10, 38-34

Sürgőnycim: Pecunia

BANCA UNGARO-ITALIANA

(ITALIA)

SEDE DI MILANO, VIA MANZONI 6, SÜRGÖNYCIM: UNGITA-MILANO

Exportőrök figyelmébe!

Ki- és beviteli ügyekben díjmentesen szolgál fölvilágosítással fönti bank igazgatósága. Folyószámlák líra, korona és márkában. Az összes bankszerű ügyletek lebonyolítása. Leggyorsabb líra- és koronautalások Budapestre és Wienbe. Távirati kifizetések. Akkreditívok okmányok ellenében. Levelezik a világ összes nagyobb városaiban. Ajánljuk milánói kifizetést megtestesítő körsekkjeinket

Budapesti levelezőnk:

Magyar-Olasz Bank Rt., V. Nádor-utca 16. sz.

Acél Pál és Társa banküzlete

Budapest VI, Andrassy-ut 29. sz.

Telefonszám 99-27

SZEGED VÁROSI NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ RT.

ezelőtt VÁRNAY L.

Könyvnyomda, litográfia, könyvkötészet, könyv- és papirkereskedés, ruggyantabélyegzőgyár.

Telefon 81. Postacsekk számla 17575.

Sürgőnycim: Városl. nyomda.

Budapesti iroda: Rudolf-rakpart 4. Telefon 21-76.

Higany! Gross Antal
drágán vesznek! József-körút 23. fölemelt

MI LESZ A TŐZSDÉN?

Budapest, 1922. szeptember 25.

A pénzügyi enyhült és a 4-5%-os hetipénznek ma már csak 2-3% az ára. Az idegesség is, amelyet az elmúlt hét minden napján éreztünk, mintha szünfélében volna és az értékelés folyamata, amelynek derekán vagyunk, bizonyosan folytatódni fog a most induló hét tőzsdéin is.

Menjünk sorban. Hétfőn reggel a haussehangulat friss erővel vetette magát az üzletre és ahogy megjövendültük, rögtön viharos ár-emelkedéseket produkált. Szinte azt kérdezték: mi az, ami olesó, hadd vegyük meg! És megvették az olesóbb dolgokat. Olesóbb dolgok pedig mindenekelőtt a fapiacra voltak. Itt alakult hát ki rögtön az üzlet és tartott végig, az egész hét folyamán, amelynek fő jellemvonása éppen ez lett: az olesó értékek, a kis papírok emelkedése. A *Hazai* pénteken 7800-zal zárult, a hétfői tőzsdén 14.000-rel jegyezték, a *Zabotai* pedig, a tavalyi tőzsde e kedvelt papírja, egyszerre 3090 koronával javította árfolyamát. És mert benne voltak az olesó dolgok vásárlásában, az ötlött szembe, hogy milyen furesaság, hogy a bankpapírok, amelyek mögött pedig hatalmasan megnövekedett ipari értékek vannak, még mindig olesók. Egy pillanattal utóbb már megindult az ardo is. Eleinte csak félénk, vontatott lépéssel, de aztán egyre erőteljesebben és szilárdabb tempóban, ugyannyira, hogy a tőzsdéi hét krónikása megállapíthatja: ez a hét az olesó értékek, főleg a bankpapírok hete volt.

Az olesó papíroknak ez az emelkedése ismét azt bizonyítja, amit múlt heti beszámolóinkban már megírtunk, hogy tudniillik az átértékelés folyamatában mindvégig bizonyos óvatosság és válogató kritika vezet a tőzsde közönségét. Va' arra okos, higgadtan megfontolt rendszerrel melkednek az egyes értékesítők és a legfinomabb tömeglélektani megfigyelőnek kellene lennie annak, aki meg tudja állapítani, miként szövődik egységes irányító gondolattal az, ami eleinte csak egy-két ember megfigyelése. A nagy papíroknak az átértékelés bizonyos nyugvópontokra érkezett. Az emberek várnak s addig, amíg minden tényező tisztázódik, a kisebb értékeken folytatják.

Mert várni való van. Kedden rossz híreket gombolyítottak le a keleti táviratok papír-szalagjairól s a tőzsde természetesen rögtön reagált is rájuk. Hirtelen tartózkodóvá lett s a kulissza a bécsi hírekre-lanyhaságra hajlott. Ekkor váratlanul és kitörő erővel fölemelkedett a Magyar Hitel, a habozásnak és tartózkodásnak vége szakadt és el volt döntve ennek a napnak a esztája is. A szén- és fapapírok, valamint a helyi értékek piacának értékei is megerősödtek. Így tartott a dolog zárlatig. Az utótőzsdén aztán megint gondolkodóba esett a tőzsde közönsége, szinte megtorpant, ismét ideges tartózkodás lett ura az embereken. Mintha azt mondta volna mindenki: Megyünk, megyünk, de kergelni nem hagyjuk magunkat. Mint amikor jégtáblára lép az ember, előbb óvatosan kipróbálja, nem szakad-e be alatta. A *Salgó* a zárlat felé 18.000 koronával magasabb volt, mint 11 órakor. Akkor óvatosan ráléptek a jégre s az utótőzsdén megint 74-gyel jegyezték.

*

És ettől kezdve a hét két utolsó napján a tőzsde szeszélyesen óvatos és bizonytalan volt. Olykor két lépést tett előre s egyet hátra. A bankrészvények ugyan most már határozott és biztos emelkedéssel szálltak fölfelé. Ezek szilárd jégtábláknak bizonyultak, de a többire még sem mertek egész testtel föllépni. Pénteken sem volt másként. Magyarázai is próbálták a jelenségeket, de nem tudtak egyebet mondani: Minden évben így volt a nagy zsidó ünnepek előtt. Csak hogy a zsidó ünnep magyarázata csak déli 1 óráig tartotta magát. Az utótőzsde hirtelen megint megszilárdult.

És szombaton este, mielőtt a csillagok följöttek és vasárnap reggel a magánforgalomban, ezt mondták egymásnak az emberek: *Szilárd szilárd...*

*

A *Közti* nagyon megráfalta azokat, akik tulságos reményeket fűztek hozzá. Nyilvánvaló volt pedig, hogy azok az okok, amelyek a múlt héten egyszerre kivonszolták hosszú pihenése helyéből, már kifejezést találtak az elért magasságban. Szép csöndesen kezdett tehát legurulni s csak a hét végén, az általános szilárdulás közepette, vett újra emelkedő irányzatot. A *Salgó*, amely a legszeszélyesebb változatokat produkálta a hét folyamán s percről-percre leven tükrözve vissza a tőzsdéi hét minden változatát, a végén mégis és mindig újra megtartotta rekordárát. A *Magnezit*, amint előre megjósoltuk, teljes joggal küzdötte föl magát a legmagasabbban értékelt tőzsdéi előkelőségek közé, e héten futott át a százezres kurzuson, amelyről azonban a pénteki tőzsde zárlatakor visszahajlott 98.000-re, nyilván, hogy a jövő héten kellőképpen nekilendüljön. A nyomdaér-

tékek piacán fejlődik a *Pallas* emelkedő irányzata.

A többi nagy értékről nincs különösebb mondánivalónk. Egy kissé elfáradtak a nagy rohanásban. Elfárasztották hiveiket is, akik most kedvelt favoritjaik mellett új csillagok felé nézgetnek. Az olesóbb papírok a jövő s ezzel a szélesebb rétegek jutnak szóhoz a tőzsdén s ők veszik át a vezetést. Az egészen kis papíroknak kezdődött ez az átalakulás, az újból divatba-jött Lichtigen s amire vége volt a hétnak, egészen világosan látszott, hogy a „középkönnnyű” papírok azok, amelyekben a jövő hét mozgalmi várható. „Középkönnnyű” papírnak ma tőzsdényelven azokat hívják, amelyek 5-10.000 koronával húzódnak meg az árfolyamlapon, de amelyekről talán a jövő héten mint arrivékről fogunk beszélni. A bankpapírok közül az elhanyagolt *Ingalan* és *Worgalmi* bankok felé is fordul majd az érdeklődés.

A *vasművek és gépgyárak* csoportjában eddig kevés figyelemre méltított s indokolatlanul elhanyagolt *Roessemanna*, a *Mótorra*, valamint a hét folyamán már számos kacérkodásnak kitett *Wörnerre* vár, ugylátszik, karrier. A különfélék csoportjában a *Barólinak*, *Chinoinnak*, *Textilnek*, *Jutának*, *Goldbergernek*, *Östermelőnek*, *Vulkánnak* s főleg *Phöbusnak* jósolnak jövőt. A fapapíroknak, mint a *Mercur* és *Viktória-butor*, *Fournir*, a közlekedési vállalatokban pedig az *Atlantica* és *Délivast* azok a kategóriák, amelyekben, ha megfigyeléseink helyesek, nagyobb üzlet várható.

Miért közepes a termés?

*

Elpanamázták a többtermelést.

(A *Reggel* tudósítójától.) A háború óta, sőt a háború alatt is, minden kormány, minden gazdasági fórum a többtermelésben látja az ország megmentésének egyetlen lehetőségét. Elméletben gyönyörű ez a többtermelési program, lássuk, hogyan fest a gyakorlatban. Mi kell elsősorban ahhoz, hogy ez a magyar föld többet termeljen? Trágya, műtrágya, szuperfoszfát. Hegedűs pénzügyminiszterége alatt külföldi ajánlatok özöne kereste föl a magyar intézeteket, gazdaságokat, exportöröket, amelyben külföldi műtrágyát ajánlottak 36. sőt 32 koronás áron. Egyszerre aztán kijött egy rendelet, amely megtiltotta a szuperfoszfát behozatálát. Az állam hozatott be ugyanis nyersfoszfát Franciaországból és a földművelésügyi miniszter a gyártást átadta a Hungária műtrágya, kén- és vegyipar részvénytársaságnak.

A miniszterium kikötötte, hogy a Hungáriának 200 vagont szabad behozni. Ez azt jelentette, hogy egyrészt a részvénytársaság (Steru Sarna szindikátusa) uralván a teljes piacot, nagyszerű gsefthez jusson, másrészt megakadályozták, hogy a gazdák annyi szuperfoszfátot használjanak, amennyire a hön öhajtott többtermelés érdekében szükség lett volna. Amikor külföldről 36-32 koronás ajánlatokat kaptak a gazdák, a Hungária 48 koronáért adta ugyanazt a 18%-os műtrágyát. Hiába instanciáltak a földművelésügyi miniszteriumban olesóbb ajánlatokkal a többi érdekeltségek, a Hungária monopóliumát nem tudták megingatni. Tudni kell, hogy a gazda akkor vesz műtrágyát, ha egy métermázsza műtrágya nem kerül többre egy félmázsza búzánál. Így történt, hogy a gazdáközönség egyrészt, mert *becsapva* érezte magát, másrészt, mert a Hungária műtrágyánál nem találta meg a számítását, nem is látta el a földeket kellő műtrágyával. A Hungária készletének legnagyobb részét csak cukorrépához vették, amely termelési ág a leggyümölcsözőbb. Hozzá kell tennünk, hogy az állam még arra is kötelezte magát, hogy amit a Hungária el nem ad, azt magas áron átveszi.

Ez a műtrágya-ügy talán egyik főoka annak, hogy a földek nem lévén alaposan megműtrágyázva, az idei nagyon közepes termést eredményeztek. A mai árak mellett ugyanis nem lehet műtrágyát venni, mire ez év augusztus 14 óta a szuperfoszfát valóban szabadlistára került. Két centimes korona mellett tehát monopóliumot adtak a szuperfoszfáthozatalra, amikor a gazdák 36 és 32 koronás áron elláthaták volna magukat hosszú időre, ma 140-150 koronás kilopercenettel és 0.21 centimes koronán szabaddá tették a behozatalt.

A műtrágya kimondhatatlan fontosságú kérdésének ez a léha, panamaiú kezelése arra a gazdaságtudra emlékeztet, aki úgy lop búzát, hogy a — vetőmag felét lopja el. A t. Házban, a gazdasági egyesületekben és kamarákban, banketteken és négyüléseken szónokoljanak csak tovább a nemzetmentő többtermelésről, két szem összevillan és egy szindikátus meg még valaki, valahol a markát dörzsöli...

Lósport

Kissé boros, de azért kellemes időben, nagy közönség jelenlétében futottak le a vasárnapi megyeri versenyeket. A fogadókra nézve a nap elég jól kezdődött, mert mindjárt az *Inkey-díjban* az 1 1/2 reás *Donna Magda* lépésben nyerte versenyét. A többi futamban azonban a favoritok sorra a vert mezőnyben végeztek, kivéve a Gátverseny-handicapot, ahol a favorit *Nevető* egyetlen komoly ellenfelétől, *Násfától* megszabadulva, nagyon könnyen nyert. Különösen kellemetlenül érte a fogadókat *Lángzó* lemaradása a Leányfalui-díjban és az egyformán fogadott és egyforma esélyű *Gamotus* és *Maruja* veresége a napot bezáró 1400 méteres handicapban. — A részletes eredményt itt adjuk:

I. futam: 1. *Donna Magda* (1 1/2 r) Patzák, 2. *Azadeh* (4) Bauer, 3. *Pajti* (2) Horváth, 1 1/2 h, 3 h. Tot.: 50 : 70.

II. futam: 1. *Bombulus* (4) Rajik, 2. *Firouzeh* (2) Lipták A., 3. *Bitorló* (50) Kisziváth. Futottak még: *Nafa* (3 1/2), *Nosza* (6), *Apró* (5), *Mysotis* (4), *Ugardy* (16), *Sunny* (20), *Barguin* (20). 1/2 h, 1 1/2 h. Tot.: 50 : 255, 59 : 95, 90, 250.

III. futam: *Parádcs* (1 1/2) Biernáczky, 2. *Solanea* (1 1/4) Takács, 3. *Koncsi* (3) Szabó Gy. Futottak még: *Autumn Breeze*, 2 1/2 h, 1 1/2 h. Tot.: 50 : 110.

IV. futam: 1. *Nevető* (1 1/2) Gimpl, 2. *Brigitta* (4) Eperjessy, 3. *Tolmein* (3) Kisziváth. Futottak még: *Pető* (12), *Násfa* (2) elb. 3 h, 3 h. Tot.: 50 : 85, 50 : 65, 75.

V. futam: 1. *Almenrausch* (1 1/4) Vas, 2. *Vonzalom* (2) Biernáczky, 3. *Lángzó* (11 : 10) Szabó Gy. 1 1/2 h, 1 1/2 h. Tot.: 50 : 125.

VI. futam: 1. *Schabes* (8) Biernáczky, 2. *Aurelia* (6) Takács, 3. *Cigányleány* (6) Vondra. Futottak még: *Gamotus* (2 1/2), *Babuezi* (6), *Maruja* (2 1/2), *Spineite* (20), *Szép Leány* (12), *Delmartino* (25), *Starost* (25), *Viselius* (12), 3/4 h, 1 1/2 h.

Női fehérnemű és kötöttáru különlegességek

Faludi László cégnél
VI, Andrásy-ut 56

Kertész Tódor
Budapest IV, Krisztofjér

Iskolai felszerelések. Sport. Dismű. Gyermekjátékok. Háztartási eszközök és áruok acélaruk nagy raktára

PESTI TŐZSDE

a legjobb tőzsdéi és pénzügyi hetilap.
Megjelenik minden esütőrtökön.
Szerkesztő:

Kalkós János

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI, Izabella-utca 13, szám

Óriási árakat fizetek használt férfiruhákért

Berger Béla, Háróly-Rórut 5, I.
Telefon: József 115-37

Lukács & Co bankház

Wien, Wiedner Hauptstrasse 1. Karlsplatz 14

Táviratcím: „Lloydlukács”

Telefon:

54-2-31

59-4-88

59-5-78

59-5-79

Aranyat 800-1500-ig, ezüstöt 30-55 K-ig
Bérlésüket 20-300.000 koronáig vessz. Központi
Ékszerbevitő VIII. József-körut 17. szám. Telefonszám 61

Lisztet

a nagyban árnakál

olcsóbban

megrendelésre házhoz szállított:

BUDAPESTI ÁRUFORGALMI RT
BUDAPEST VII, KLAUZÁL-TÉR 16. SZÁM
TELEFON: JOZSEF 38-16

Akar Ön pénzt megtakarítani?

nézze meg **KELLER**

kész férfiruhagyártóházát
Központ: Kőrut 24, 2. sz. Fleischmann-ruház ház felélt.

SZÍNHÁZ MOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt.

Mondja, kedves Intim Pista,

hát arról miért nem beszélt a múlt héten, hogy Fedák Sárít Kassán kirabolták?

— Hogyan, hát Zsazsa nincs Pesten?

— Nohát, szép kis értesülései vannak magának, mondhatom, Zsazsa még a múlt héten elutazott Szlovénzkóba vendégszerepelni s első állomása Kassa volt. Kassán a Schalk-házban szállott meg s mialatt a színházban jótört, a szobáját föllőttek és az összes ékszereit, a prémeit, a ruháit, mindenét elvették. Többmillió kára van.

— Borzasztó.

— Bizony borzasztó. Na és ahhoz mit szól, hogy Szöllőssy Rózi otthaggya az Apolló-kabaret és a Városi Színházhoz szerződik?

— Na ne!

— De bizony de, édes Pista, Szubrettszerepet játszik egy külföldi operettben. De hát mi van magával, alszik maga, hogy a legérdekesebb dolgokról nincs értesülve?

— Az Isten szerelmére, nehogy elárulják, hogy én ezeket nem tudtam, vége volna a presztízsemnek. Tudnak még valamit?

— Hát persze, hogy tudunk. De tudja-e maga, hogy mi van a Fővárosi Színházzal?

— Tudom, nem nyitnak.

— Dehogy is nem nyitnak. Október 10-én nyitnak a *Buttykay-Földes-operettel*, amelynek a címe: „Az az én titkom, Fenség”. Kosáry és Király játsszák a főszerepeket. Kosáry egy királyt és Király egy királyt, aki azonban színésznek adja ki magát.

— Óriási. Mondja, honnét tudják ezt maguk?

— Beszéltünk, édesem, Királlyal és Kosáryval is. Kosáry egyébként, mint szerző is drukkol, mert a második felvonás slágerének a refrainjét ő komponálta. De volt olyan óvatos,

hogy Királlyal énekelte. Ha megbukik a szám, Király buktassa meg.

— Óriási. Na még.

— A kis Pethes Sándor, fia a nagy Pethes Sándornak, akit pár napja szerződött a Nemzeti Színház, legelőször az apjával együtt fog fellépni. Voltunk Iránffyól is a József-utcai lakáson, ma mintha jobban volna, Fodor doktor, a Benedikt tanár asszisztense, aki minden nap meglátogatja, azt mondta, hogy van remény a teljes fölépüléséhez.

— Hála Istennek. Mit tudnak még?

— A Belvárosi Színház legközelebbi ujdonsága, André Savoír: „A kékszakállu herceg nyolcadik felesége” című vígjátéka, amelyet Heltai fordított s amelynek női főszerepét Titkos Ilona fogja játszani. Utána Hajó Sándor darabjának kellett volna jönni, ha nem csap be a Bárdos-Beöthy-válság. A Hajó-darab címe: „Álmok komédiája”, három női főszerepét Simonyi Mária, Titkos Ilona és Horvay Rózi játsszák majd. Az egész darab a tőzsdéről szól.

— Szóval tőzsdéi vígjáték. Óriási.

— Persze, azt se tudja, hogy a Belvárosiban minden a fejetején áll?

— Hiszen Bárdost és Beöthyt egy évre kibéltette a kitünő doktor Bedő? ...

— Ugyan hol tartanak azóta. Olvassa szorgalmasan öcsémuram A Reggelt, e sorok alatt megtalálja a legújabb helyzetjelentést.

— Na most hamar még valami pletykát is, az istenért.

— Pletykát? Jó. A színházigazgató elveszi az operettszínésznőt, miután átprótesztálta a drámai színházba. Pá, édes Pista, gyógyulást kívánunk.

Bárdos

faképnél hagyta a Belvárosit.

(A Reggel tudósítójától.) A Belvárosi Színház alapítója, dr. Bárdos Artur és az Unió vezérigazgatója, Beöthy László között évek óta fennálló nézeteltérés szeptember elején nyílt ellenségeskedésben robbant ki és amint azt a lapok már közölték, Bárdos Artur távozásával végződött. Bárdos úgy egyezett meg az Unióval, hogy e szezont végéig vezeti még a Belvárosi Színházat és aztán három évi fizetéssel, mint végkielégítéssel, búcsút mond az Uniónak és a Belvárosi Színháznak.

Ezt a megállapodást fölborította azonban a Belvárosi Színház pénteki bemutatója, A Belvárosi Színház két mérsékelt idegen darabot hozott színre, amelyek előadását Beöthy szerint Bárdos farszírozta. Éppen ezért a bemutatott követő napon Beöthy értesítette a Belvárosi Színház igazgatóságát, hogy a rendezőként szerződött Beöthytől a József-utcai Unió főrendezővé nevezte ki és ő, mint az Unió vezérigazgatója, Beöthytől átvette a Belvárosi Színház legközelebbi ujdonságának szereposztását megbeszélte. Rögtön be is rengette irodájába a vasárnapi napra Beöthyt, Ezzel az intézkedéssel Bárdos azonnal levonta konzekvenciáit és még aznap Berlinbe utazott. Így a Belvárosi Színház igazgató nélkül maradt és most úgy tervezik, hogy Beöthy a Király-utcai központi irodából fogja dirigálni a Belvárosi Színházat. Beöthy József egyébként nagyon tehetséges színész és képzett, jóízű rendező.

* Színházüzemi részvénytársaságok. Pesten van tudvalevően sok számos utca és minden utcán van sok sarok. És a sarkokon mindenütt vannak színházak és színházi kultúra mindazonáltal nincs, akármint mond is a sok színházi ember, nincs egy csöpp se ezen a színház-dus Budapesten. Mert a színházi kultúra nem azt jelenti, hogy pompás kávéházakat kassiroznak a színpadra és az éhenhalt ifjú művész padlás-szobájában Schmidt Miksától kölcsönzött antik tabernakulumok bronzadoznak és az sem színházi kultúra még, ha tehetséges színészek buzgólkodnak Bus Fekete László érdekében. A színházi kultúra az életet, akaratot, mozgást, sikert és kudarcot, fanatizmust és hitetlenséget, mestereket és tanítványokat, rajongást és keserű gyűlöletet jelent, célok kitűzését, tragikus tévedéseket, vértanú előreszökkenést, forrongást, erjedést, alkotást, fejlődést: életet. Pesten husz éve nem volt igazi

bukás; gyűlölettel, rémült nekikeseredéssel nem vezettek támadást vakmerő kísérletek ellen. Legföljebb Pekár urat mosolyogták le és itt-ott unatkozott a publikum. Pesten a színházakban megállt az idő. Itt mitsem tudnak arról, hogy a színpadnak problémái vannak és Reinhardt barokk tulságaival szemben a Gordon Craig architektónikus elvét szögezte a Staatstheater és ha itt Euraimoff drámáját mutatják, ki merésznél a monodráma lüktető változó színpadját megkísérteni? Hát arról álmodni merhetünk-e, hogy itt helyben születik valami új szándék, egy iró elgondolás vagy pláne valami program, amelyért tűrni, éldözni és mániákusan kitartani kell. Majd adának ilyenek a konjunktúrába borult igazgató urak! A színház Pesten üzlet, éppen olyan üzlet, mint a tőzsdébizománys-bolt, vagy a virágzó szörmebranca. Törzs üzlet, mert szereti a publikum. Törzs tehát nagyobb gázsít kap, persze, de aztán szolgálja is meg azt és e fényes magyar talentum robotol is úgy, hogy minden csillogása szürke modorságba kezd elkopni vigasztalanul. Az operett üzlet, tehát a legérdekesebb magyar drámai erők bukfenet hányanak és esereberélnak a Lipót-körúton. A színházigazgatók, az Unió és a többi színházüzemi rt. szorgosan vigyáznak, hogy a színészek egy nap se legyenek munka nélkül, hogy minden színházban legalább kétszer játszanak naponta. Hogy mit, az mellékes, nekik ugyan beszélhetnek, hogy így, meg úgy, ők tudják mi keli a színházhoz, mert előttük a csalhatatlan orákulum, a korán, a biblia, a tálmán, előttük az asztalon a kasszaporaport és mellettük a részvénytársasági mélyleg. Ugyanezekkel a szempontokkal, eltökéltséggel és elhatározással a színházigazgatók helyét megbízható tőzsdéi dispozensek foglalhatnák el.

* Víg-színház: Hétfő, kedd, szerda, esütőritök, péntek: Cserebere. Szombat: Az Ördög (kezdete 7 órakor), Cserebere (kezdete 10 1/2 órakor). Vasárnap délután: A két frakk; este: Cserebere, Hétfő: Cserebere.

* A Cserebere fölött be a Víg-színház jövő hetét is. Szerdán huszonötödészer adják a szenzációs operettujdonságot. A Cserebere előadása minden este 10 1/2 órakor kezdődik, csak a szombati előadást kezdik 10 1/2 órakor. Szombat este 7 órakor az Ördög kerül színre. Vasárnap délután a Kék frakk-ot adják.

* A Faun (Operapince-Etterend) szombati rendkívüli sikerű bemutatóelőadásán bulás közönség tapsolt az újszerű tréfáknak, amelyek a kabaréműfajban egészen eredeti irányoknak nyitottak utat. Az elsőhét előadások jereyelt elkopította a közönség. Pénztári órák minden nap délelőtt 11-1-ig; délután 4-6-ig és este 10-től. Az előadások minden este pontosan 10-kor kezdődnek.

Szöllősi és Kálmán

selyem- és szövetárufőháza
Budapest IV, Hajó-u. 16. (Sütő-u. sarok)

Elismerten a legjobb és
a legolcsóbb!

FAUN

Andrássy-ut 25 Opera-pincében

Minden este fél 9-kor

TANAY FRIGYES vendéjjátéka.

Hermann Il. Kmochné, Sándor Steff, Virágh Jenő,
Kőváry Gyula, Pázmán Ferenc, stb.
Kálmán Jenő konferál. — A zongoránál Rieger Alfréd.

A FAUN-kuglizóban záróóráig
vidám élet, zongora, ének, tánc.

Jegypénztár: délelőtt 11-1-ig, délután 4-6-ig, este 1/28-tól.

Grosz Imre bankháza

Wien I. Schottengasse 9. Telefon 13275 és 17311
Budapest V. Tőzsdetemplom. Telefon 131-31
Fiókok: Berlin-Zürich

Elfogad érték papírra megbízásokat az összes külföldi tőzsdékre. Valuták, devizák legelőnyösebb feltételek mellett. Kifizetések, inkassziók a világ minden részére

Emke-pincében

Rózsahegyi Kálmán
vezetője alatt pompás kabaré!

KELEMEN MARCEL

BANK- ÉS VÁLTÓÜZLETE
BUDAPEST V. ERZSÉBET-TÉR 1.
TELEFON 38-97

RÉGI MŰFOGAT

platinát és ékszer drágán veszek. Gross Antal
József-körút 23. lételek.

Magyar Belhajózási Részvénytársaság

Budapest, V. kerület, Rudolf-rakpart 4.

Telefon: 30-43, 179-24. Interurbán: B. 134.
Sürgönyeim: Vontatás.

Elvállal fuvarozásokat a Dunán és annak mellékfolyóin a legkedvezőbb feltételek mellett. Áruszálló: építőfa, tűzifa, téglá, tető-cserép, kavics, kő, homok, cement és szén.

A Lloyd Triestino, Triest és a Navigazione Generale Italiana, Genua tengerhajózási társaságok képviselője.

Gyorsjáratok az Adrián, a Földközi- és a Fekete-tengeren Syriába és Levantába, Indiába és a szélső Keletre, az Egyesült Államokba, Kanadába és Dél-Amerikába.

Ezüst esküvői ajándék!

nemkülönbön becses műtárgyak nagy választékban:

Ekszerek beváltása Schönewald Imre
legmagasabb árban IV, Róosi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán

POHÁTKA MÁTYÁS

BANK- ÉS TŐZSDEBIZOMÁNYS
BUDAPEST V. HAJNAL-UTCA 8

HAMISFOGAT, aranyot, ezüstöt, platinát,
ékszer drágábbban veszek. Protsch Vilmos, Rotten-
biller-39. szám, ékszerüzlet. Órajavítás
utca egyévi jótállás mellett.

Poloskairtás

Fischer Vacuum Rt.
VII. kerület, Dob-utca 90 szám.

Thyodont-fogpép

üdít és tisztít

VASÁRNAPI SPORT

Magyarország—Ausztria 2:2 (1:1).

Az osztrákok csak az utolsó percekben tudtak kiegyenlíteni. — Mindkét magyar gólt Priboj (UTE) löfte.

Hohe Warte-pálya, 65.000 néző. Bíró: dr. Bauwens (Köln).

A Reggel bécsi tudósítója jelenti: A Hohe Warte-pályán 65.000 néző gyűlt össze, hogy tanuja legyen az osztrák válogatott csapat biztosra vett féltényes győzelmének. Az 50. magyar-osztrák mérkőzés azonban nagy csalódást hozott Bécs sovén futball-publikumának és nagy dicsőséget a magyar labdarugósportnak.

A régi standard-válogatottak nélkül, ifjú erőkből összeállított magyar csapat kiállította az igazi erőpróbát: a „nagy ágyukból” összeállított osztrák csapattal szemben gyönyörű játékkal eldöntetlen eredményt ért el.

A mérkőzés egész ideje alatt határozottan jobbabb voltunk az osztrákoknál és győzelmiünk csak azon mulott, hogy a bíró, a kölni dr. Bauwens — akit a budapesti közönség nem az előnyös oldaláról ismeri meg a múlt évben — érthetetlen ítélezéscével megbénította a magyar csapatot, míg az osztrákokat szabadjára hagyta.

A magyar csapat mindegyik tagja szívvel-leléssel játszotta végig a mérkőzést. A legnagyobb meglepetést a centerhalf Tóth (KAOE) kitűnő játéka keltette. A két másik új válogatott közül Peics (UTE) kissé bizonytalan volt, míg Amsel, a védhető első góltól eltekintve határozottan, sőt helyenként bravurososan védett. A védelem legerősebb oszlopa Fogl II. volt, míg a csatársornak Weisz (Török) volt a legjobb embere.

*

Az első félidőben rövid ideig tartó magyar offenzíva után az osztrákok kerülnek frontba. Kuthan és Wessely áttörésekkel igyekeznek a magyar kapuhoz férközni, de Fogl II-ön megtörök minden törekvésük, lövéseiket pedig Amsel biztosan fogja. A 10. percben a magyar csatársor is lendületet vesz, de veszedelmes

támadásaikat az osztrák háttérdek faultokkal igyekeznek eredménytelenné tenni. A bíró elnézi mindezt és nem torolja meg jogos tizenegyes büntetőrúgással a biztos gólhelyzetben lévő Braun durva elgáncsolását sem. A 16. percben a ma különösen elemében lévő Wessely kihasználja a magyar védelem pillanatnyi tétozását, lefut a balszélen a kapuvonalig, hátranyomja a labdát Kuthan-nak, aki 15 méterről élesen lö s a labda Amsel kezét érintve, a magyar kapuba jut (1:0). A gólt követően erősebb munkába fog ismét a magyar csatársor. A 21. percben Braun szökteti Paulust, aki a jobbszélen gyönyörűen lefut és pontosan centeroz.

A labda Pribojhoz kerül, aki éles lapos lövéssel védhetetlen gólt lő (1:1).

Több izgalmas kapuelőtti helyzettel tarkított hullámzó játék folyik a félidő végéig.

A második félidőben az osztrákok kezdik az offenzívát, még pedig nem kiméletes módon. Kuthan egytöbbször csunyan föllöki Tóthot, aki percekig alétan fekszik a földön. A magyar csatársor — miután egy-két látogatása az osztrák kapunál Braun rosszul helyezte lövéseivel végződött — óriási erővel fekszik bele a játékba. Különösen Weisz lefutásai veszedelmesek. Ő készíti elő a második gólt.

A 25. percben Tóth szökteti Weiszet, aki lefutja az osztrák védelmet, centeroz s a labdát ismét Priboj lövi az osztrák kapuba (2:1).

Az erős iram most kissé visszaveti a magyar csapatot, különösen a halvesor hanyatlak, de azért a 36. perceg keményen ellentáll. Ekkor azonban a szemfüles Wessely Kőck beadásából gólt lő és ezzel eldöntetlenné teszi az eredményt.

A Springer-émlékü leleplezése.

A Corinthian-serleg győztese az FTC.

Gyönyörű időben, a zászlókkal földszített Üllői-úti pályán áldozott az FTC alapítója, néhai dr. Springer Ferenc emlékének. A kormányon, a fővárosban és az előjáróságon kívül képviseltették magukat a honvédség, az ügyvédi kamara, a szövetségek és a társaságok. Az ünnepély az FTC tagjainak a fővonalásával kezdődött. A délelőtti dreszben és sporteszközökkel a honvédszenekar lelkesítő hangjai mellett jelentek meg, élükön a hatalmas termetű Stollmárral, a gátfutó bajnokkal, aki a sok dicsőséget látott zöld-fehér selyemzástól vitte. A művészi izléssel díszített szónoki emelvényről Matyók Aladár, az FTC elnöke nyitotta meg az ünnepélyt, utána dr. Köncs Boldizsár alelnök tartalmas beszédében méltatta a régi vezér érdemeit, miközben egyszerre láthatóvá vált az óriási méretű Springer-émlékü. Mátray Lajos tanárnak és Berán Ferenc szobrászművésznek az alkotása, amely a közönséget valóságilag lenyűgözte. Ezután Ussety Ferenc képviselő mondott beszédet. Követte őt dr. Baracs Marcel, aki a „beesületes, lovagias és bátor vezér”-ről szólt. Megható volt Blum Zoltánnak, az FTC csapatkapitányának az emlékszóbor előtti teit fogadalmá. Ezután a szövetségek és az egyesületek koszorújának az elhelyezése következett. Majd a Szózat eléneklése után az FTC aktív sportolói tisztelegve elvonultak Springer alakja előtt.

Az ünnepélyt a Corinthian-díj döntőmérkőzése követte, amelyben az FTC lendületes játékkal 3:1 arányban győzött a BEAC fölött és ezzel megnyerte a Corinthian-serleget.

Sipos Márton ismét megjavította a 100 méteres mellúszás világrekordját.

A BEAC versenyének szenálójára, hogy Sipos Márton 1 p. 16,2 mp.-re javította a 100 méteres mellúszás világrekordját. (Régi rekord 1 p. 16,8 mp. Sipos.) Fontosabb eredmények: Verseny „a legjobb főiskolai úszó” címért: I. 100 méteres gyorsúszás: 1. Schwertner (MAFC) 1 p. 14 mp. 2. Bognár (BEAC) 11. 100 méteres hátúszás: 1. Kenyeri László (MAFC) 1 p. 30,2 mp. 2. Virányi (MAFC) 3. Kuesera (BEAC). III. 100 méteres mellúszás: 1. Sipos Márton 1 p. 16,2 mp. (világrekord!). 2. Iglauer (MAFC). 3. Schiller (BEAC). IV. Főiskolai vegyes staféta 2x30 méter: 1. MAFC (Iglauer, Schwertner, Sipos) 1 p. 58,2 mp. 2. BEAC. Egyéb eredmények: 100 méteres gyorsúszás: 1. Gáborfy (NSC) 1 p. 9,6 mp. 2. Halász (MAC). 100 méteres hátúszás: 1. Cserey (III. ker. TVE) 1 p. 24. mp. Főiskolai: MCE—OSC 5:2 (3:1). MOVE—OTE—BEAC 4:1 (3:1).

Willy Arend világbajnok legyőzte Uhreczkyt.

Tizenöt ezer főnyi rekordközönség előtt folyt le az eseményekben gazdag kerékpáros-szezon legértékesebb mérkőzése, amelynek szenálójára Willy Arend német világbajnok szereplése volt. A kilenc berlini sprinter a nemzetközi mérkőzés (3x1000 m.) mind a három futamát könnyen nyerte Uhreczky ellen, aki eddig eddigi legjobb formáját futotta ki.

Botrányal végződött az atletikai csapatbajnokság.

Az MTK 4, MAC 2, KAOE 1 bajnokságot nyert.

Vasárnap rendezte a Magyar Atletikai Szövetség az atletikai csapatbajnokságot vidéki propagandaviadallal egybekapcsolva az újsípi stadionban. A verseny kiűs botrányal végződött, mert a négyszer 400 méteres staféta-ban Fedák (MAC) a váltás után megállott és föltartotta Kuruczyt, aki ezzel 8 métert vesztett. A versenybíró nem adott helyt az MTK óvásának, amiből botrány támadt.

Csalás, meghamisították az eredményt — kiabáltak a nézőtérről és bent a pályán is óriási kavargás keletkezett, sőt néhány pofon is csesztant.

A hét bajnoki versenyről egyenként négyet az MTK, kettőt a MAC és egyet a KAOE nyert meg. A vidéki atleták a rossz salakpályára ellenére is, több kerületi rekordot döntöttek meg. A részletes eredmények:

Szenior csapatbajnokságok: Négyszer 100 méteres staféta: Bajnok KAOE (Gerő Ferenc, Helfer, Gerő Mór, Vidai). 44,4 mp. Országos rekord. 2. MTK (Kuruczy, Juhász, Vogel, Kaimrath). 44,9 mp. Négyszer 100 méteres staféta: Bajnok MTK (Partos, Koszta, Fenyő, Grósz). 18 p. 30,4 mp. 2. MTE (Theisz, Kövess, Kalliza, Steiner). 5000 méteres csapatverseny: Bajnok az MTK 27 ponttal. Idő 16 p. 27,4 mp. 2. MTE 37 pont. 3. ESC 69 pont. Négyszer 400 méteres staféta: Bajnok MAC (Sombay, Benedek, Fedák, Fix). 3 p. 33 mp. 2. MTK (Kaimrath, Vogel, Juhász, Kuruczy).

Ifjúági csapatbajnokságok: Négyszer 100 méteres staféta: Bajnok MTK (Ruzsicska, Grün, Muskát, Balázs). 46,2 mp. 2. MAC (Jókuthy, Boross, Veress, Ghyllány). Négyszer 1000 méteres staféta: Bajnok MAC (Bélezy, Zoltány, Vitéz, Szentey). 11 p. 29 mp. 2. MTK (Múray, Lelehtag, Spitzer, Gaál). Négyszer 400 méteres staféta: Bajnok MTK (Grün, Balázs, Muskát, Ruzsicska). 3 p. 45 mp. 2. MAC. 3. BKAC.

Vidéki versenyek: 100 méteres síkfutás: 1. Földessy (Északnyugat). 11,9 mp. 2. Buchmann (Pestvidék). Magyarúrság: 1. Balla Kálmán (Északnyugat). 165 em. 2. Finta Dezső dr. (Dél). 165 em. 500 méteres síkfutás: 1. Meudelenyi István (Pestvidék). 2 p. 11,6 mp. 2. Taviel Jenő (Északnyugat). Súlyemelés: 1. Engelthaler (Dél). 125,5 em. 2. Molnár Béla (Északnyugat). Törlőugrás: 1. Molnár (Északnyugat). 64 em. 2. Buchmann (Pestvidék). 596 em. 400 méteres síkfutás: 1. Hadházy (Kelt). 55,6 mp. Kerületi rekord. 2. Kermer (Délnyugat). 3. Fiseher (Kelt). Diszkoszvetés: 1. Marvalits (Délnyugat). 46,8 em. Kerületi rekord. 2. Molnár (Északnyugat). 100 méteres síkfutás: 1. Ipolyi (Északnyugat). 4 p. 31 mp. Kerületi rekord. 2. Csekey (Kelt).

A Rózsa—Oronti-boxmeccs után tört-zuzott a közönség.

A régi képviselőház termében Rózsa Jenő professzionista boxoló, az MBOSZ által pántrozott „aranycipő” olasz bajnokkal, Giovanni Orontival mérkőzött. Előttük egy pár „nagyevű” boxoló csapatot össze, akiket jól ismer az a publikuma, amely a — vásárokra jár. Sem a neviük, sem a munkájuk nem érdemel megörökítést. A fő attrakció a Rózsa—Oronti-meccs volt. Rózsa már jól ismerjük. Ellenfele G. Oronti pesti artista, aki a népligetű Koller-cirkuszban gyűrűn tornázik — minden vasárnap.

Valóságos szánalmas látvány volt az olasz vergődése a ringben, aki állandóan protestált és végül az ötödik menetben följáta a kü-

Futball II. osztály.

UTSE—VII. ker. SC 1:0 (0:0).

Hungária-ut, Bíró: Schreiner.

A kis számú közönség előtt lejátszott mérkőzés elején a volt I. osztályú VII. ker. igyekszik mindenáron pontot szerezni, de sikertelenül. Az I. félidő az UTSE eredmény nélküli támadásaival ért véget. Az élénkebb tempójú II. félidő elején ismét a VII. ker. mutat lendületesebb formát, de a 21. perc kornerkavarodásában Hoffmann háttérdek megsérül. Ettől kezdve az UTSE állandóan támad és a 26. percben Leitner lerohanásából a bíró a mérkőzés egyetlen gólját jelzi. Ezzel a VII. ker. „leragadt” az utolsó helyre. Az eredményt már meg nem változtató befejező mezőnyjátékban kellemesen hatott az UTSE csapatában játszó Reiszner háttérdek agilis munkája.

33 FC—Postások 0:0.

Lóverseny-téri pálya, Bíró: Vadnay.

A Postások föltűnő formajavulása és a 33-asok váratlan hanyatlása kiegyenlítette a két csapat között még egy héttel cselőtt kétségtől fönmálló nívkülönbséget. A mérkőzés ilyenformán két egyenrangú, de más-más stílust játszó csapat küzdelme volt. Amíg a „kick and rush” játékmódban játszó Postások állandóan lendületben voltak, különösen a jobbszárny fáradhatatlan játéka folytán, addig a 33-asok kombinatív játéka esődöt mondot a csatároknak és halfoknak a labdastoppolásban és a passzolásban való bizonytalanságán. Veszedelmes helyzetet mind a két csapat bőven teremtett a kapu előtt, de a védelem mindkét oldalon résen állott. Különösen Kutik, a 33-asok bal háttérdekje tett ki magáért, de Zsák-nak is akadt néhány meleg helyzetben menteni valója. A győzelem megszerzésére a 33-asoknak az I. félidőben tizenegyes kínálkozott, de Zsák helyzetelt labdáját a kapufa mentette.

NSC—BAK 0:0.

Lóverseny-téri pálya, Bíró: Kornai.

Erős tempóban indult a mérkőzés, mind a két csapat gyors összájátékkal nyomul föl ellenfele kapuja elé; a háttérdek azonban úgy az egyik, mint a másik oldalon keményen ellentáll. A tempo hevesége — ahelyett, hogy gólt hozna — erőszakosba sodor néhány játékos. A bíró, hogy elejét vegye a játék eldurvulásának, egy kisebb incidensből kifolyóan kiállítja a BAK-ból Kertész IV-et, az NSC-ből pedig Grünberget. A II. félidő eleje inkább az NSC-é, a BAK-on az egység megbomlása észlelhető. Az eredménytelenség idegessé teszi a játékosokat és kemény összeütközésekre vezet. A bíró most már nem tartja elég erősen a kezében a mérkőzést és — bár a BAK-ból még egy játékos kiállít — nem tudja megakadályozni a zavaros itékezés nyomán támadó viták, protestálások és faultok sorát. A mérkőzés végén az NSC-nek van néhány alkalma a gólszerzésre, Spitz elgáncsolása miatt tizenegyes is járna neki, de a bíró elnézi a faultot és a mérkőzés gól nélkül végződik.

Testvériség—RTK 2:1 (1:0).

A Testvériség nagy lendülettel játszó csatársorainak köszönheti az értékes győzelmet. Az első gólt tizenegyesből érte el a Testvériség az I. félidőben. A II. félidőben az RTK fölányba kerül, de nem tudja megakadályozni, hogy a Testvériség Szalay révén második gólhoz jusson. A játék végén az RTK tizenegyesből szerzi meg egyetlen gólját.

A nemzet hadsereg staféta-versenye. Tegnap volt a nemzet hadsereg sportünnepének a második napja, amelyen a stafétafutást bonyolították le. A Vörösmarty téről délelőtti 11 órakor történt az indítás és a versenyok a Váci-utcán, Calvin-teren, Rákóczi-uton, Nagyköruton, Vilmos eszárny-uton és Firdó-utcán keresztül futottak vissza a Vörösmarty-terre. A verseny eredményei: 1. A eszárny-tartalék zászlóalj; 2. a rendőrtartalék; 3. folyamórség; 4. a második ezred 1. zászlóaljja. A versenyt az utvonalon nagy közönség nézte és a győzteseket melegen ünnepelte.

delmet.

Erre a publikum, amely már közben is többiben ingerálten kifakadt a teljesen sportérték nélküli mutatványon, ékeien szikkozódásba és fütyülésbe fogott és olyan vadul rohanta meg a kijáratokat, hogy ablakok, oszlopok törtek össze.

Mit szól ehhez az MBOSZ — a brutto bevétel 70%-ának a fölvétele után?

Felelős szerkesztő és kiadó: Lázár Miklós, Kiadja a Reggel Lapkiadó Rt.

Világosság-könyvnyomda Rt., Budapest VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.